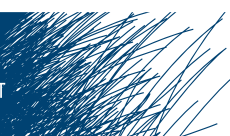
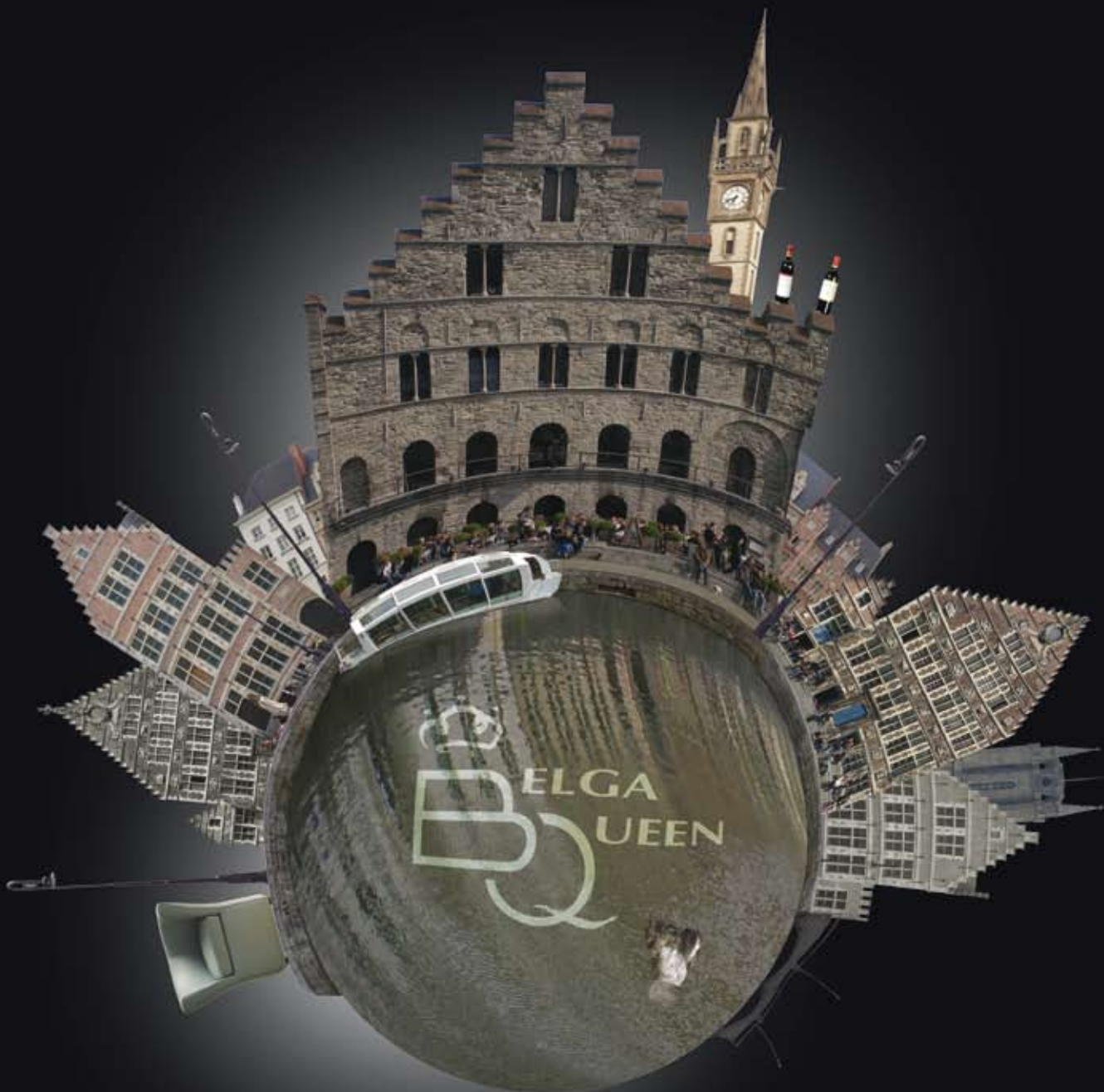

Het DNA van onze toekomst

- Witse doet het fout
- Timmeren aan de informatiesnelweg
- UGent palmt Shanghai Expo 2010 in

Some restaurants of tomorrow are legendary
BELGA QUEEN GENT
 Belgian Wonderfood Place
 restaurant | brasserie | terras | bar & CLUB lounge

In the oldest building on the Graslei ...

fish cook of year 2009

market fresh

made in Belgium

must-see CLUB bar

customer is king !

Voor het zomernummer 207 schenkt Universiteit Gent zijn lezers 20 vouchers t.w.v. 30,00 euro. Goed voor een verfijnd gastronomisch etentje in Belga Queen Gent.

Stuur een e-mail naar Magazine@UGent.be met vermelding van je postadres en antwoord op de vraag:

Hoe heet het exclusief verwenmenu dat telkens de 2de en 4de dinsdag van de maand geserveerd wordt in Belga Queen?

Schiffingsvraag:
 Hoeveel juiste antwoorden zullen ons tegen 31 augustus om middernacht bereikt hebben?

Edito

Zomer!

Zomer: tijd van ontspanning en genieten. De levendigheid die de zomer kenmerkt, uit zich vaak in enthousiasme en bevolegenheid. Misschien lijken daarom allerlei 'passies' de rode draad in dit julinumnummer te vormen.

Hoe anders kun je de passie noemen waarmee biotechnologisch onderzoek aan de UGent de wereldtop bereikt? Of waarmee één van onze doctoraatsstudenten het opsporen van dopinggebruik vooruithelpt?

Echte bevolegenheid spreekt ook uit het verhaal van de vulkanologen van de vakgroep Geologie en Bodemkunde van de Universiteit Gent die de Belgische bevolking opriep om mee te helpen vulkaanstof van de IJslandse vulkaan Eyjafjallajökull te verzamelen en nu toonaangevend onderzoek verrichten naar de minuscule asdeeltjes.

Regelrechte liefdesverklaringen over de mooiste plaatsjes in Gent worden afgestoken door verschillende UGent'ers die hun favoriete Gentse zomerplekje blootgeven.

En aan de andere kant van de aardbol zetten UGent-onderzoekers met hun wetenschappelijke expertise de jarenlange band met China in de verf op de Wereldexpo in Shanghai.

In dit magazine komt u ook uitvoerig te weten hoe de toekomst van de euro eruitziet en welke technieken best gebruikt worden om misdadigers te verhoren.

Zware kost misschien. Geestelijk sturen we u daarom ook alvast een beetje op vakantie. Al lezende zult u vertoeven in Shanghai, onze prachtige Plantentuin of op een bankje in het Zilverhof... Of wat dacht u van een kopje koffie op een pittoresk dorspleintje?

Ik wens u een 'topzomer'!

Prof. Paul Van Cauwenberge, rector

Witse doet het fout	2
Het DNA van onze toekomst	4
Genderverschillen bij depressie in Europa	9
UGent palmt Shanghai Expo 2010 in	12
Negenproef met Leen Lootens	14
Interview met personeelsdirecteur Dirk Verly	17
Het August Vermeylenjaar gelanceerd	18
Timmeren aan de informatiesnelweg	23
UGent'ers onder de zon	28

Is de toekomst van de euro in gevaar? ■ 26

Vulkanologen bestuderen stof van Eyjafjallajökull ■

Vulkanologen van de vakgroep Geologie en Bodemkunde riepen de Belgische bevolking in april 2010 op om mee te helpen vulkaanstof van de IJslandse vulkaan Eyjafjallajökull te verzamelen. Doctoraatsstudente Karen Fontijn richt haar elektronenmicroscop op de asdeeltjes.

20

Commissaris Witse uit Halle staat bekend om zijn ongeduldige aanpak van een verdachte en ook inspecteur Tom Segers uit 'Zone Stad' gaat zijn boekje wel eens te buiten tijdens een verhoor. Hoewel dat in televisieseries altijd het gewenste resultaat oplevert, blijkt dat in realiteit niet zo te zijn. "Met empathie, geduld en door het overzicht te bewaren, kom je een heel eind verder", stelt doctoraatstudente Lotte Smets.

Auteur: Stéphanie Poelman | Foto: Nic Vermeulen

Witse doet het fout

Praktijkgerichte opleiding voor verhoorders

Verschillende onderzoeken sinds de jaren 80 tonen aan dat een verdachte suggestieve vragen stellen of hem onder druk zetten niet de meest betrouwbare manier is om een bekentenis los te krijgen. Dat bleek ook tijdens het recente assisenproces over de moord op Joke Van Steen. De advocaat van beschuldigde Olav Herreman wist zijn cliënt vrij te pleiten omdat een van de getuigenverklaringen door de ondervragers zou zijn afgedwongen.

"Het probleem met getuigenverklaringen is dat je moeilijk kan achterhalen of het verhaal van de getuige

zelf komt of op aangeven van de rechercheurs ontstaat", legt Lotte Smets, rechtspsychologe maar verbonden aan de vakgroep Criminologie, uit. "Open vragen stellen, stiltes laten vallen tijdens een verhoor of met alternatieve scenario's op de proppen komen, werpt meer vruchten af. We weten ondertussen dus hoe het beter moet, maar zien dat niet altijd in de praktijk gebeuren. Daarom vroeg de Gentse federale politie eind vorig jaar aan professor Paul Ponsaers, verbonden aan de vakgroep Criminologie, te onderzoeken hoe zij de verhoorcompetenties van de rechercheurs

kunnen optimaliseren. Ik nam die vraag destijds samen met hem op en hij trad op als mijn promotor."

Eigen talenten

Lotte Smets ontwikkelde in het kader van haar proefschrift een verhooropleiding op maat en testte die zeven maanden lang in de praktijk.

"In het bedrijfsleven zien we dat een coachsysteem heel goed werkt. Daarom ben ik op zoek gegaan naar een manier om datzelfde systeem binnen het huidige recherchewerk te implementeren", gaat ze verder. "Waar in de

bestaande politieopleidingen de leraar centraal staat, leg je met zo'n coaching meer de nadruk op de rechercheur zelf. Het is de bedoeling dat die zich bewust wordt van zijn eigen gedrag tijdens een verhoor en met zijn eigen competenties aan de slag gaat. Iemand die van nature ongeduldig is kan je namelijk nooit veranderen in een toonbeeld van geduld."

De opleiding die Lotte Smets ontwikkelde, bestaat uit drie delen: een pre-coaching verhoor, de coaching zelf en een postcoaching verhoor. In de eerste fase spelen de deelnemers een rollenspel met een acteur. Het rollenspel gebeurt in groepjes van vier of zes personen, duurt zo'n veertig minuten en is gebaseerd op een echt politiedossier. "Een van die acteurs was Axel Daeseleire, die op dat moment het werk van de politie observeerde voor zijn rol in de politiserie *Wolven*", vertelt Lotte Smets. Na het rollenspel volgt een feedbackmoment. "De rechercheur in kwestie krijgt dan niet alleen feedback van de coach en collega-rechercheurs, maar moet ook zichzelf beoordelen. Vervolgens kreeg een deel van die rechercheurs de daadwerkelijke coaching, de tweede fase. Tot slot vond de laatste fase plaats waarbij opnieuw elke rechercheur opnieuw een rollenspel speelde. Daarbij was het de bedoeling het leereffect van de coaching in beeld te zetten en vroegen we de verhoorders rekening te houden met de tips en opmerkingen die ze kregen tijdens de coachingmomenten."

Competenties

Om te weten of de opleiding resultaten opleverde, deelde Lotte Smets de 64 deelnemende recher-

cheurs op in twee groepen. De ene groep kreeg in de volgende zeven maanden zo'n vijf à zes individuele sessies met een coach, de andere fungeerde als controlegroep. "In die individuele sessies bespraken de rechercheurs hoe zij zich de afgelopen maand tijdens verhoren opstelden en gedroegen, wat hun succesverhalen waren en wat minder goed verliep. Ze moesten zich dus zeer bewust zijn van zichzelf en het verloop van hun verhoren. De coach stuurde dan bij waar dat nodig was en die tips namen ze mee naar de volgende maand."

Daarnaast had Lotte Smets voor haar onderzoek ook een instrument nodig om te meten of de rechercheurs hun techniek om verdachten te verhoren daadwerkelijk verbeterden. Daarvoor gebruikte ze de *Police Interview Competence Inventory (PICI)* van professor Filip De Fruyt, haar copromotor verbonden aan de faculteit Psychologie en Pedagogische Wetenschappen. PICI is een instrument dat het mogelijk maakt de verschillende competenties van een rechercheur te quoteren. "Aanvankelijk was dat een zeer bruikbaar instrument voor mijn onderzoek, maar op basis van mijn observaties in de praktijk moest ik toch enkele kanttekeningen plaatsen. Zo observeerde ik dat de coaching vaak op meerdere competenties tegelijk gebeurde in plaats van op de twee vooropgestelde PICI-competenties. Daarnaast is het ook moeilijk om bepaalde karaktereigenschappen van elkaar los te koppelen. Zo is een empathisch iemand meestal geduldig en luistervaardig", verduidelijkt ze, "waardoor de rechercheurs het moeilijk vonden om de verhoorcompetenties afzonderlijk te beoordelen."

Subtiele verbetering

Na zeven maanden observeren en quoteren kon Smets de balans opmaken en hoewel de opleiding nuttig bleek, nuanceert ze tegelijk het resultaat.

"Niet alleen de gecoachte groep maar ook de controlegroep bleek beter te scoren. Hoewel de rechercheurs die het traject volledig doorliepen iets hoger scoorden dan hun collega's, was het verschil klein en niet significant. Dat kan liggen aan het feit dat ik met een zeer beperkt aantal proefpersonen gewerkt heb, maar ook aan het feit dat zaken die tijdens een verhoor gebeuren moeilijk te meten zijn. Een andere verklaring is dat er hier mogelijks sprake is van een *in-versus out-groupfenomeen*. De groep die geen coaching kreeg, wist dat de anderen dat wel kregen en dat ze beide getest zouden worden. Het is eigen aan de mens dat de een niet wil onderdoen voor de ander. Tot slot was mijn onderzoek ook een druk besproken onderwerp in de wandelgangen van de verschillende rechediensten waar mijn onderzoek draaide. Het kan dus zijn dat zij op die manier ook toegang kregen tot de tips die hun collega's te horen kregen."

Desalniettemin is Lotte Smets overtuigd van de waarde van de door haar ontwikkelde opleidingsmethode, al mag die volgens haar nog langer en intensiever duren en is er nood aan follow-up. "De mooiste bekroning is uiteraard dat de politie de coachingstechniek implementeert in haar opleiding. Ze hebben daar al interesse voor getoond, maar er zijn momenteel nog geen concrete plannen voor."

Het DNA van onze toekomst

Onderzoekers in de spits van de biotechnologie

Biotechnologie, ver van mijn bed? Niets bleek minder waar tijdens de Dag van de Biotechnologie eind juni. Het grote publiek maakte er massaal kennis met de knowhow en toepassingen van de biotechnologie, met de UGent in een glansrijke hoofdrol. In partnership met het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB) staan onze onderzoekers in de spits van de technologie die vandaag, en meer nog in de toekomst, onze manier van leven en werken zal beïnvloeden.

Auteur: Johan Van Praet | Foto's: Toon Coussement

De UGent heeft een lange traditie in de biotechnologie. UGent-pioniers als Marc Van Montagu, Jeff Schell en Walter Fiers lagen mee aan de basis van het vakgebied, van de biotech-valley in Zwijnaarde en van het VIB. Een paar decennia later telt de UGent honderden biotechonderzoekers en werden al een tiental biotechspin-offs opgericht.

Op één pagina alle vakgroepen en laboratoria voorstellen die actief zijn in fundamenteel en toegepast biotechnologisch onderzoek, is onbegonnen werk. Maar het overzicht hieronder geeft een globale doorsnede van het talent dat onze universiteit vertegenwoordigt in de biotechnologie in Vlaanderen.

Biotechnologisch onderzoek aan de UGent vinden we terug in de faculteiten Bio-ingenieurswetenschappen, Wetenschappen, Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen en Diergeneeskunde.

Binnen de faculteit Wetenschappen is het biotechnologisch onderzoek van de UGent hoofdzakelijk gekoppeld aan het VIB. Zo leggen de wetenschappers van de vakgroep Biomedische Moleculaire Biologie de mechanismen bloot van ontstekings- en infectieziekten en kankers. Deze kennis dient om nieuwe geneesmiddelen te ontwikkelen, zoals bv. een vaccin tegen griep.

In de vakgroep Plantenbiotechnologie en Genetica ontrafelen onderzoekers alle processen in een plant en doorgronden het hele systeem 'plant'. Ook bio-informatica is hier een onderzoeksdomein (cfr. 'Bio-informatica ontrafelt de code van het leven', zie interview). Met hun kennis ontwikkelen de wetenschappers planten die meer biomassa produceren en een grotere opbrengst hebben. Met dit onderzoek staat Vlaanderen aan de wereldtop inzake plantenbiotechnologie, dat bleek recent nog uit een benchmarkstudie uitgevoerd door het Australische Plant Science Center. Wereldwijd scoorde het UGent-VIB-departement, geleid door professor Dirk Inzé, het hoogst op vlak van het aantal citaties en papers.

Nog meer UGent-biotechonderzoek in de faculteit Wetenschappen vin-

den we bij de vakgroepen Biologie (cfr. 'Microalgen, biobrandstof van de toekomst', zie interview) en Biochemie en Microbiologie.

Het biotechonderzoek binnen de faculteit Bio-ingenieurswetenschappen van de UGent is grosso modo verdeeld over drie vakgroepen. De vakgroep Moleculaire Biotechnologie is actief in verschillende domeinen, zoals de bescherming en resistentie van gewassen tegen ziekten en de rol van cellen in verouderingsprocessen en ziektes. Binnen vier labo's wordt er aan onderzoek gedaan (cfr. 'Plantenbiotechnologie helpt landbouw', zie interview).

Wie bio-ingenieurs en biotechnologie combineert, komt ook onvermijdelijk terecht bij de vakgroepen 'Biochemische en Microbiële Technologie' en 'Duurzame Organische Chemie en Technologie'. De wetenschappers doen er biotechnologisch onderzoek in functie van de industriële productie van chemicaliën, voedselingrediënten, bioplastics, biobrandstoffen en bio-energie, ... Doel van het onderzoek is onder meer onze afhankelijkheid van petroleum te verminderen. Dankzij microbiële hulpbronnen kunnen de onderzoekers duurzame producten en processen ontwikkelen die beter zijn voor mens en milieu. Het onderzoek in deze labo's vormde de basis voor *Ghent Bio-Energy Valley*, in 2005 opgericht en inmiddels uitgegroeid tot een toonaangevend kenniscentrum inzake bio-gebaseerde economie.

Binnen de faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen is de sterkste link met biotechnologisch onderzoek te vinden bij de vakgroep Biochemie (cfr. 'Naar een gepersonaliseerde geneeskunde?',

zie interview). Biotechnologisch onderzoek binnen de faculteit Diergeneeskunde ten slotte houdt voornamelijk verband met dierlijke genetica, gentherapie en de voortplanting bij dieren.

Plantenbiotechnologie helpt landbouw

Hoe beter wetenschappers begrijpen op welke manier planten functioneren en zich tegen ziekten en stress (bv. door klimaatverandering) beschermen, hoe meer nieuwe biotechnologische toepassingen ze kunnen ontwikkelen. In de vakgroep Moleculaire Biotechnologie gebeurt al tien jaar onderzoek in het voordeel van de landbouw, hier en in de ontwikkelingslanden.

"De focus van ons onderzoek ligt op de manier waarop microscopisch kleine wormpjes (plantenparasitaire nematoden) de plantenafweer verschalken om zo plantencellen aan te passen aan hun eigen behoeften", legt professor Lieve Gheysen van de vakgroep uit. "Nematoden injecteren eiwitten in de plantenwortel en wij proberen dat proces (welk type eiwitten, wat doen die, hoe reageert de plant, ...?) te doorgronden. Pas dan kunnen we tussenbeide komen om de plant te beschermen tegen de aanval van de wormpjes." Daarnaast doet de vakgroep DNA-analyse voor de karakterisatie van biodiversiteit, populatieonderzoek en voor de efficiënte opvolging van veredeling. Ten slotte ondersteunt de vakgroep nuttige toepassingen van plantenbiotechnologie voor ontwikkelingslanden of Europa. Denk maar aan de ontwikkeling van een insecten- of schimmelresistente aardappel.

Hogere opbrengst, minder kosten

"In het oog springende toepassingen?" De professor somt er een aantal op: "De meest wijdverspreide vandaag zijn typisch voor de grootschalige industriële landbouw zoals herbicidenresistente soja en insectenresistent katoen. Maar universiteiten en onderzoeksinstituten ontwikkelen een pak andere toepassingen die echter vaak alleen samen met de industrie gecommercialiseerd kunnen worden vanwege de grote kosten van de toelatingsprocedures. Zo is bv. een mais ontwikkeld die bestand is tegen droogte. Die wordt nu verder geoptimaliseerd voor Afrika. Of nog: de zgn. 'gouden rijst' die provitamine A bevat. Het zaad kan verdeeld worden om blindheid en sterfte door het vitaminetekort te bestrijden.

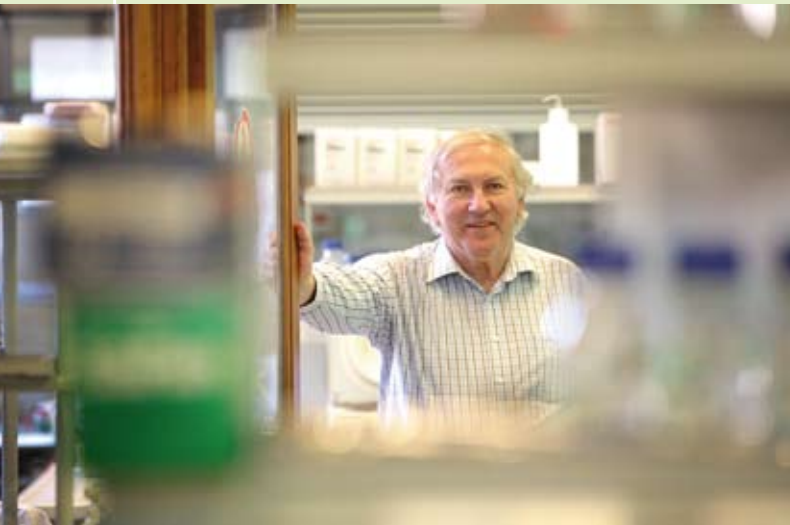
Plantenbiotechnologie zoekt ook oplossingen om planten immuun te maken tegen bepaalde ziekten en op die manier te voorkomen dat de oogst verloren gaat. Binnenkort staan dergelijke rijst, bananen en aardappelen in het veld."

Het economische potentieel van genetisch gewijzigde gewassen is groot. Goed voor liefst 9,4 miljard dollar in 2008, waarvan 50% voor landbouwers in ontwikkelingslanden. Zowat de helft van die extra inkomsten komt van meeropbrengsten, de andere helft van lagere kosten (o.m. minder gebruik van onkruidverdelgers). "Jammer genoeg wordt de commercialisatie van nieuwe toepassingen aanzienlijk vertraagd door de uiterst strenge en lange toelatingsprocedure", besluit Lieve Gheysen.

"Het economische potentieel van genetisch gewijzigde gewassen bedroeg in 2008 liefst 9,4 miljard dollar."

Naar een gepersonaliseerde geneeskunde?

“Ziektemerkers zullen een belangrijk onderdeel vormen bij de diagnose van de toekomst.”

Niet elke patiënt wordt beter van een geneesmiddel. Denk maar aan sommige onaangename bijwerkingen. Biotechnologie kan hier verandering in brengen. Een ‘gepersonaliseerde geneeskunde’ zou in de toekomst rekening kunnen houden met het profiel van de genen en eiwitten van de patiënt, zodat vooraf kan worden uitgemakt of een geneesmiddel al dan niet geschikt is.

De kennis van onze eiwitten kan helpen om de reactie op geneesmiddelen in kaart te brengen. Onze voedselvertering, onze hersenactiviteit, ons immuunsysteem, ... zijn allemaal processen bepaald door eiwitten. Foutjes in eiwitten of eiwitprocessen liggen aan de basis van veel ziekten. “Eén soort menselijke cel (er zijn ongeveer 240 verschillende celtypes) maakt tussen de 5 en 10.000 verschillende eiwitten aan. In totaal codeert het menselijk genoom voor zo’n 22.000 verschillende eiwitten”, becijfert professor Joël Vandekerckhove, wetenschappelijk directeur van het VIB Departement Medisch Eiwitonderzoek. “In 2003 ontwikkelden we een baanbrekende techniek om syste-

matisch duizenden eiwitten te analyseren in bijvoorbeeld een bloedstaal.” Als men ‘biomerkers’ – dat zijn bepaalde eiwitten kenmerkend voor een ziekte – in een bloedstaal aantreft, kan daaruit een diagnose gesteld worden. Elke ziekte is immers gelinkt met meerdere eiwitten. Dat eiwitpatroon, een mix van merkers, vormt de streepjescode van de ziekte.

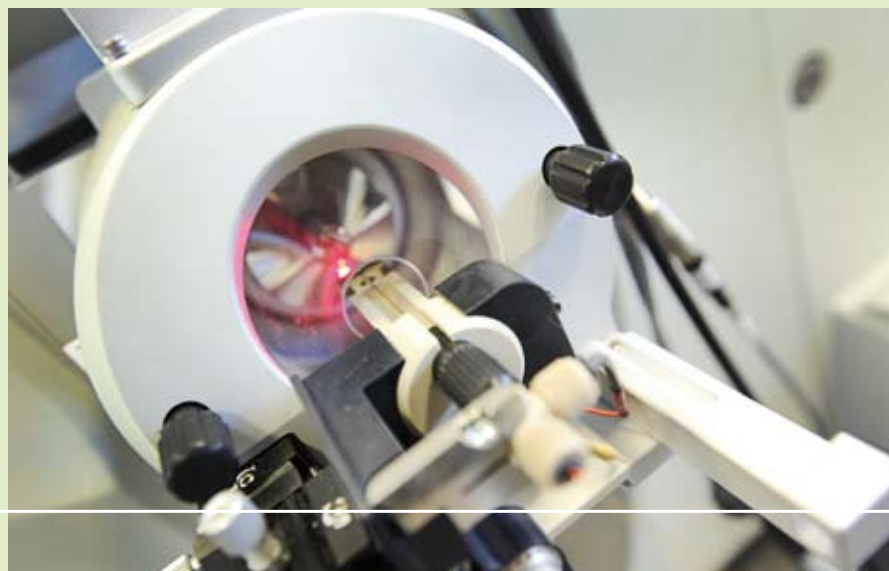
Professor Vandekerckhove is ervan overtuigd dat ziektemerkers een belangrijk onderdeel zullen vormen bij de diagnose van de toekomst, en bij uitbreiding zelfs de mogelijkheid bieden voor persoonlijke diagnose. “Zoals mensen nu al zelf hun glucosespiegel meten of zwangerschapstests doen, zo wordt verwacht dat

ze geregeld een set merkers gaan meten die informatie geven over mogelijke risico’s. Mensen met vooraf geïdentificeerde genetische voorbestemming worden dan systematisch opgevolgd.”

Therapie op maat van de patiënt

Behalve hun rol in de diagnostiek laten biomerkers ook toe om therapieën af te stemmen op individuele patiënten. In de kankergeneeskunde bijvoorbeeld werken veel geneesmiddelen slechts bij een beperkt aantal patiënten. De kennis van de betrokken biomerkers kan helpen de gepaste therapie te selecteren op maat van de patiënt. “Zo kan de behandelende arts beslissen om van verdere behandelingen af te zien of om een alternatieve behandeling op te starten waarop de patiënt beter kan reageren. Zo komen we stap voor stap bij gepersonaliseerde geneeskunde.”

Het staat buiten kijf dat biomerkers naast de geneeskunde ook toepassingen zullen vinden in andere domeinen van de biologie. Zo kunnen ze bijvoorbeeld informatie verschaffen over de kwaliteit van het leefmilieu of over de standaardisatie van voedselproductie via biologische processen.

Bio-informatica ontrafelt de code van het leven

Overal ter wereld verdiepen onderzoekers zich in de toedracht van genen en eiwitten in levende cellen en complete organismen. Dat grootschalig onderzoek levert ongelooflijk veel biologische data op die allemaal op een betrouwbare en behapbare manier verwerkt, opgeslagen en geanalyseerd moet worden. Dat is de job van de bio-informaticus.

“Bio-informatica en systeembiologie spelen een belangrijke rol in zowat alle domeinen van de levenswetenschappen”, vat dr. Steven Maere samen. “Van de identificatie van biomerkers (lees ‘Naar een gepersonaliseerde geneeskunde?’) voor ziekten zoals kanker, over het ontrafelen van ziektemechanismen tot het verbeteren van gewassen. Ook voor onderzoek naar de evolutionaire verwantschap tussen soorten is bio-informatica onmisbaar.”

Steven Maere leidt een onderzoeksgroep binnen de vakgroep Plantenbiotechnologie en Genetica (faculteit Wetenschappen) die de evolutie van biologische systemen bestudeert. “Samen met professor Yves Van de Peer onderzoek ik o.a. de invloed van gen- en genoomduplicaties op de evolutie van complexe systemen. Planten en andere organismen, waaronder de mens, ondergingen op verschillende tijdstippen in hun evolutie een genoomverdubbeling, waardoor ze plots over tweemaal zoveel genen beschikten. Veel van die extra genkopieën zijn sindsdien verloren gegaan, maar de resten van oude genoomduplicaties zijn nog altijd terug te vinden in veel genomen. Wij denken dat de overblijvende geduplicateerde genen een belangrijke

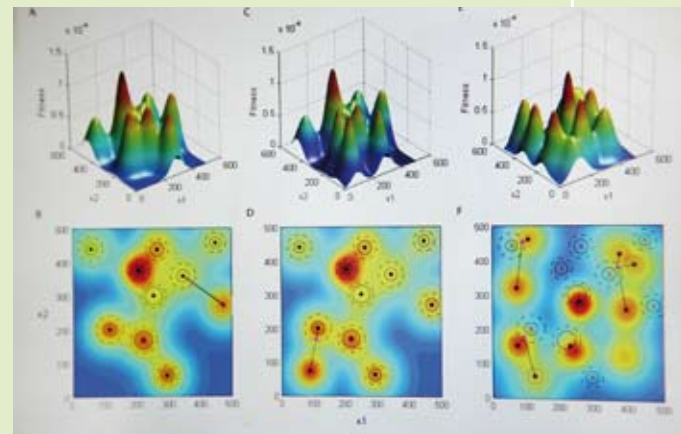
“In de toekomst zal elke moleculaire bioloog over basisvaardigheden bio-informatica moeten beschikken.”

rol hebben gespeeld bij de evolutie van meer complexe planten en dieren en de ontwikkeling van nieuwe morfologische kenmerken.”

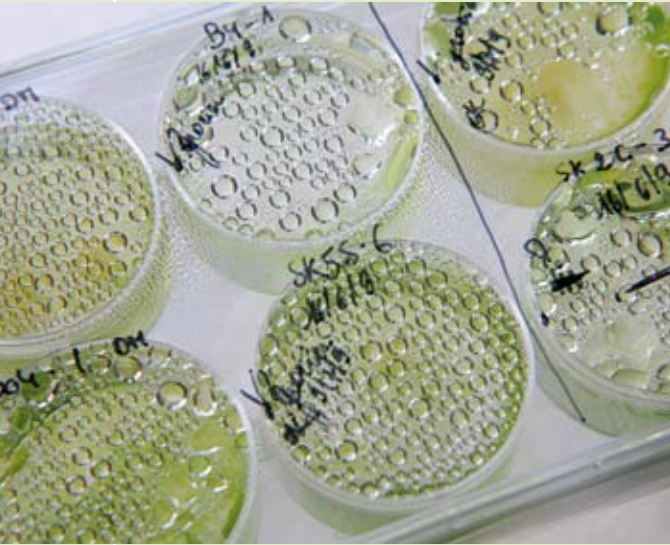
Informatie groeit exponentieel

“Wereldwijd spuwt hoogtechnologische onderzoeksapparatuur elke dag ‘gigabasen’ (miljarden DNA-letters) informatie over gen- en eiwitsequenties uit. De massa biologische data groeit exponentieel”, legt Steven Maere uit. Kenmerkend voor bio-informatica is dat er relaties worden gelegd tussen de vele gegevens. Zo worden stukken vergelijkbaar DNA gezocht, eiwitten met vergelijkbare expressiepatronen, genetische afwijkingen bij mensen met een bepaalde erfelijke ziekte, enzovoort. “Het is onmogelijk om al die informatie manueel te analyseren. Daarvoor heb je software en rekenmethodes nodig die specifiek ontworpen zijn om zinvolle informatie te halen uit biologische datastromen en die voor te stellen op een manier die bruikbaar is voor onderzoekers die geen computer-

experts zijn. In de toekomst zal elke moleculaire bioloog over basisvaardigheden bio-informatica moeten beschikken.”

Microalgen, biobrandstof van de toekomst

Onder druk van de stijgende olieprijs worden microalgen beschouwd als dé toekomstige biobrandstof. En dat is geen overstatement want de 'blauwe' planten produceren evenveel biomassa en zuurstof als alle bossen samen. Technische problemen remmen de grootschalige teelt nog af, maar eenmaal die opgelost zijn, kunnen algen gebruikt worden voor de massaproductie van zowel hoogwaardige producten, zoals omega 3-vetzuren, antioxidanten en eventueel nieuwe geneesmiddelen, als van grote hoeveelheden eiwitten, suikers en zelfs biobrandstof.

“De blauwe biotech krijgt nu veel aandacht door de groeiende nood aan alternatieve energiebronnen, ‘nieuw’ te ontginnen gebieden voor voedselproductie en duurzame productie van bioproducten”, verklaart professor Wim Vyverman. “De technologie biedt kansen op lange termijn, aangezien naar schatting 80% van de levende organismen zich in aquatische ecosystemen bevindt. Toepassingsgebieden zoals de aquacultuur bijvoorbeeld behoren tot de snelst groeiende industrieën ter wereld. De mariene biotechnologie levert een bijdrage aan uiteenlopende sectoren: van aquacultuur tot gezondheidszorg en van cosmetica tot levensmiddelen.”

Commerciële teelt nog in de kinderschoenen

De onderzoeksgroep Protistologie en Aquatische Ecologie bestudeert de biologie van microalgen. Deze ééncellige organismen doen, net als planten op het land, aan fotosynthese, en vormen zo basis van de voedselketens in zeeën en oceanen. Wim Vyverman: “In termen van productiviteit overtreffen ze ruimschoots de snelst groei-

ende landbouwgewassen. Door hun biologie en ecologie te bestuderen, proberen we te achterhalen hoe deze organismen precies functioneren en waarom ze zo succesvol zijn. Deze kennis passen we vervolgens toe om ze optimaal te kunnen kweken.” De teelt van microalgen op grote schaal biedt een waaier aan toekomstperspectieven, omdat de algen geen vruchtbare landbouwgrond nodig hebben, maar afvalwater en -gassen kunnen gebruiken als voeding. Bovendien hebben ze een hoge productiviteit en behoren ze tot de rijkste bronnen van interessante bioproducten.

Vandaag de dag worden de algen vooral op laboratoriumschaal geteeld. Grote commerciële kwekerijen bestaan nog niet maar van zodra een aantal technische problemen zijn opgelost, houdt niets de grootschalige kweek en oogst nog tegen. “Behalve de fundamenteel biologische vragen over de mogelijkheden om de biochemische samenstelling van algen te optimaliseren via een betere selectie of genetische modificatie”, besluit Wim Vyverman.

“De teelt van microalgen op grote schaal biedt een waaier aan toekomstperspectieven.”

Info ■

Sarah Van de Velde
Vakgroep Sociologie
Tel. 09 264 84 58
Sarah.VandeVelde@UGent.be

9

Een Europa vol verschillen

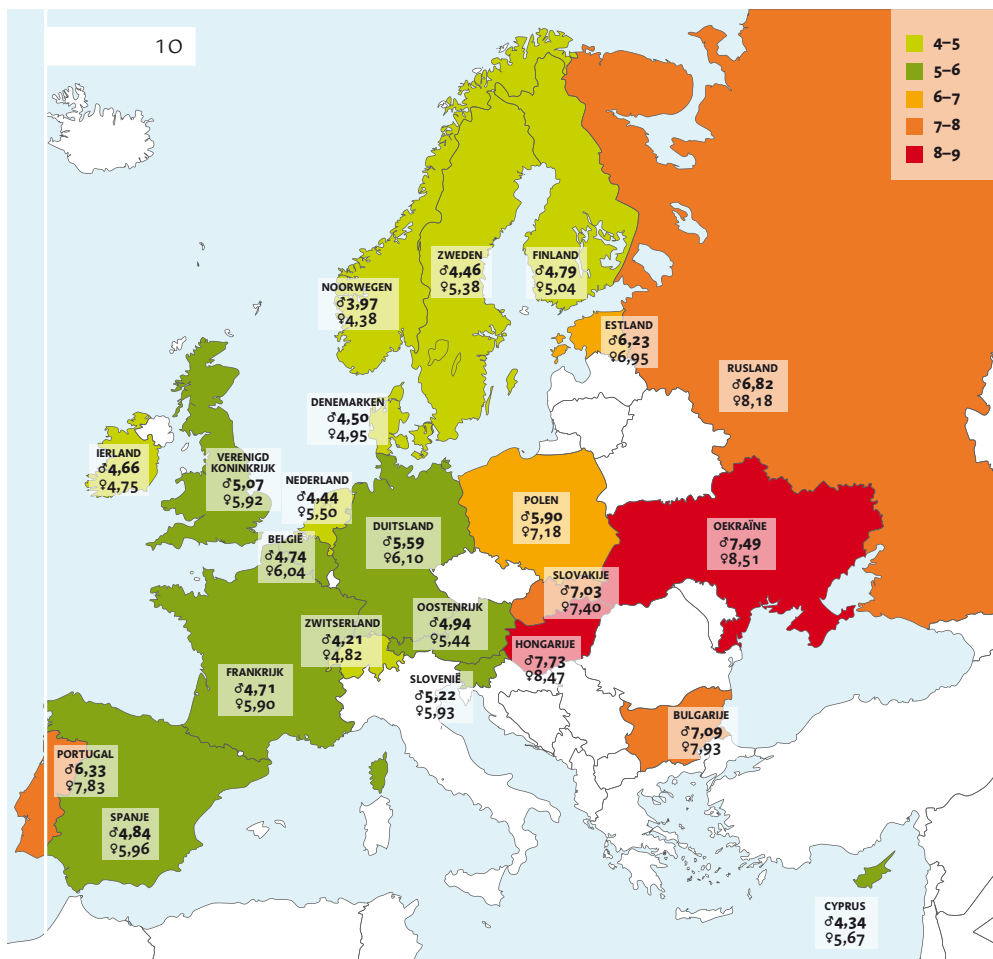
Doctoraatsstudente onderzoekt depressieniveau bij mannen en vrouwen

Vrouwen zijn emotioneler dan mannen. Mannen huilen niet. Geld maakt niet gelukkig, maar het helpt wel. Hoe geëmancipeerder de vrouw, hoe gelukkiger ze is. Het zijn slechts enkele algemeen aanvaarde stellingen over hoe we ons voelen. Doctoraatsstudente Sarah Van de Velde, verbonden aan de vakgroep Sociologie, nam de proef op de som en onderzocht of vrouwen meer depressieve klachten hebben dan mannen, hoe dat komt en of dat in heel Europa zo is.

Auteur: Stéphanie Poelman | Foto: Nic Vermeulen

“Om uitspraken op dat niveau te kunnen doen, hadden we uniforme gegevens nodig over depressiviteit van mannen en vrouwen uit alle Europese landen. Die waren tot voor kort niet beschikbaar. In 2005 en 2006 verzamelde de *European Social Survey* gegevens over depressieve klachten in 25 Europese landen en bood daarmee een oplossing voor dit hiaat”, begint Sarah Van de Velde haar verhaal. “We maakten gebruik van dat veelgebruikte meetinstrument, dat reeds zijn nut bewees in voorgaand onderzoek. Plaatselijke interviewers stelden de deelnemers acht depressiegerelateerde vragen waaronder

De kaart toont duidelijk de verschillen in depressiescores tussen de verschillende Europese landen, en ook de genderverschillen.

hoe vaak ze zich verdrietig voelen, of ze moeilijk op gang komen en of ze slecht slapen. De resultaten die daaruit voortkwamen, kon ik dan toetsen aan voorgaande studies die concludeerden dat vrouwen inderdaad meer depressies vertonen. We verwachtten immers dat die bevinding maar een zeer algemene bevinding is. Ze gaat ook niet in alle samenlevingen in dezelfde mate op, omdat de maatschappelijke context en de sociale organisatie van het leven van mannen en vrouwen van doorslaggevend belang zijn.”

Status vs. familie

Daarnaast wou de doctoraatsstudente ook nagaan of het klopt dat socio-economische factoren zwaarder doorwegen op het gemoed dan familiegerelateerde stressoren. “Voorgaand Amerikaans onderzoek wees namelijk uit dat dat zo is”, vertelt ze. “Maar een groot deel van de sociale voorzieningen is daar marktafhankelijk. Zo moet het me-

rendeel van de bevolking zich voor kinderopvang en ziekenzorg richten tot dure privévoorzieningen. Ook de uitkeringen voor gepensioneerden en werklozen zijn er eerder beperkt. Je welzijnsniveau is er dus erg afhankelijk van je eigen positie op de arbeidsmarkt en van die van je partner. Heb je een slecht betaalde job, of werk je helemaal niet, dan kan je ook moeilijker die voorzieningen betalen. Logisch dus dat de socio-economische factoren er zwaarder doorwegen.”

“Maar is dat ook zo in landen waar de sociale voorzieningen, de gezondheidszorg en de zorg voor kinderen hoofdzakelijk door de eigen familie worden opgevangen? In de Zuid-Europese landen blijven veel vrouwen bijvoorbeeld thuis om voor hun kinderen of een familielid te zorgen. Ze zijn erg afhankelijk van het inkomen van hun man. De genderideologie is er ook eerder traditioneel. Het zou dus kunnen

dat vrouwen daar meer lijden onder familiegerelateerde stressoren, zoals een echtscheiding, dan onder sociaal-economische. Maar wat dan in de Scandinavische en de West-Europese landen, waar de overheid een groot deel van de zorgvoorzieningen organiseert? Of in de Oost-Europese landen waar de liberale markteconomie nog maar heel recent is geïntroduceerd en er nog steeds een traditionele genderideologie heerst?” Tegen de verwachtingen in bleek in bijna alle Europese landen de sociaal-economische positie toch het meest door te wegen op depressie. Enkel de Oekraïense, Belgische en Franse mannen blijken meer gevoelig voor familiegerelateerde factoren. Hetzelfde geldt voor vrouwen uit Frankrijk, Denemarken, Spanje en Rusland. “Voor dat laatste land kan de opbouw van de samenleving na de val van de Sovjet-Unie een rol spelen. Die maatschappij kende immers een grote gendergelijkheid en was daar dankzij bijvoorbeeld collectieve kinderopvang ook op voorzien. Maar na de val van het communisme verdwenen veel van die voorzieningen. Dat zorgt ervoor dat vrouwen met meer stress kampen en dus ook gevoeliger zijn voor depressies.”

Vrolijk vs. droevig Europa

Een andere opvallende conclusie uit het onderzoek is dat de mate waarin mannen en vrouwen een verschillend depressieniveau hebben inderdaad verschilt van land tot land. Terwijl het verschil in Portugal, Rusland, Cyprus en België groot is, vertonen Slovenië, Finland en Ierland een opvallend klein verschil. Bij die laatste twee is er zelfs sprake van gendergelijkheid. “Die conclusie toont aan dat er meer aan de hand is dan het feit dat vrouwen gevoeliger zijn dan

mannen. Dat verklaart immers niet waarom er frappante verschillen tussen landen optreden.”

Toch volstaat het volgens Sarah Van de Velde niet om zomaar een socio-economisch model uit een ander land te kopiëren om het voorkomen van depressiviteit te verminderen. “Maatregelen invoeren die de samenleving emanciperen staat niet garant voor een samenleving met een betere mentale gezondheid. Integendeel, op het moment dat de samenleving zich in een overgangsfase bevindt, zullen de burgers net meer stress ondervinden en dus ook meer depressieve klachten hebben. Dat zie je zowel in de Zuid- als Oost-Europese landen. Spanje is daar een mooi voorbeeld van. Het was tot voor kort een eerder traditioneel land op vlak van gender-

ideologie. De laatste jaren worden vrouwen er echter enorm gemotiveerd om verder te studeren en te gaan werken. Toch blijft de zorg voor het gezin nog grotendeels hun verantwoordelijkheid, omdat zowel de markt als de overheid voor onvoldoende alternatieven zorgen. Het is daarom niet onlogisch dat zij eerder hoog scoorden in ons depressiviteitsonderzoek.”

Tot slot wijst Sarah Van de Velde nog op het feit dat België zich anders gedraagt dan de meeste landen. Zo blijkt dat een van de grootste struikelblokken voor mannen familiegebonden is, namelijk dat ze geen partner hebben. Bij vrouwen neemt hun depressiviteitsscore toe als zij gescheiden zijn, maar ze halen meer voordeel uit een hogere opleiding dan de gemiddelde Europese

vrouw. Armoede speelt dan weer een veel kleinere rol. Een ander opmerkelijk verschijnsel is het feit dat België een van de koplopers is in het gebruik van antidepressiva en tegelijk nog steeds hoog scoort in de vragenlijst. “Dat toont aan dat de mentale gezondheid van een bevolking of een subgroep van de bevolking een maatschappelijk probleem is dat om sociale verklaringen en interventies vraagt. Psychologische en farmacologische ondersteuning is belangrijk om mensen er bovenop te helpen, maar dit houdt niet in dat neuropsychologische factoren aan de basis liggen van de interlandelijke verschillen in het voorkomen van depressiviteit en het geslachtsverschil in depressiviteit”, besluit ze. In haar toekomstig onderzoek stelt Sarah Van de Velde die maatschappelijke oorzaken centraal. ■

UGent en Festival van Vlaanderen dromen samen

Van 18 september tot 7 oktober 2010 tovert 'Gent Festival van Vlaanderen' de stad opnieuw om in een paradijs van muziek en dans. Het thema dit jaar is 'Beyond Dreams'. Dat was u misschien al bekend, maar weet u ook dat Gent Festival van Vlaanderen en de Universiteit Gent samen enkele mooie projecten realiseren?

Beide organisaties leggen elk jaar hun expertise samen om het academiejaar in te zetten met een onvergetelijke culturele opening. **Via het partnership genieten alle UGent-personeelsleden van 25 procent korting op alle voorstellingen in het kader van het Festival van Vlaanderen.**

Zo kan u op 4 oktober genieten van de show *Babel* van topchoreograaf Sidi Larbi Cherkaoui. Hij was in 2009 de opener op het Festival van Avignon. In de Gentse Capitoles zullen die avond maar liefst 11 dansers op de scène staan. Muzikanten uit Japan, Turkije, India en Italië ondersteunen het spektakel.

Op 6 oktober is het de beurt aan *Ufo=fou!* Voor 15 minuten doen tal van auditoria dan dienst als concertzaal. Dit wordt ongetwijfeld een leuke opener van het academiejaar, waarbij ook heel wat studenten uit de verschillende Vlaamse conservatoria 'op het podium'

staan. Nog op 6 oktober kan u 's avonds het Gents Universitair Koor (GUK) in actie zien in het Kuipke. Zij zingen er samen met het koor van de Arteveldehogeschool en de Hogeschool Gent liederen uit de middeleeuwse *Carmina Burana*. De begeleiding gebeurt door de Belgische Kamerfilharmonie en de beloftevolle Bart Van Reyn dirigeert het ensemble. Ten slotte organiseren de UGent en het Festival van Vlaanderen ieder jaar de *Informeel Top van Gent*, een netwerkevent met heel wat genodigden uit de economische sector. Dit jaar vindt het evenement plaats op 1 oktober met een concert van Angela Hewitt & Junge Deutsche Philharmonie. ■

Info en tickets via www.gentfestival.be
Uitbureau Gent tel. 070 77 00 00

UGent palmt Shanghai Expo 2010 in

Nog tot 31 oktober loopt in het Chinese Shanghai de grootste wereldtentoonstelling ooit. Samen met haar partners van het China Platform verdedigt de UGent de Oost-Vlaamse kleuren. Bovendien zet ze er in augustus gedurende twee dagen haar wetenschappelijke expertise en jarenlange band met China in de verf.

Auteur: Michiel Rombaut

De Shanghai Expo 2010 moet op zes maanden tijd ongeveer 80 miljoen bezoekers naar de Chinese metropool lokken. Een immense hoeveelheid, maar zeker niet onverwacht gezien de almaar belangrijker rol van China op het wereldtoneel. Op economisch én wetenschappelijk vlak.

Springplank

China is al lang geen onbekend terrein meer voor de UGent. "Onze universiteit kent een jarenlange structurele samenwerking met China en de laatste jaren is deze evolutie nog in een stroomversnelling gekomen", aldus rector Paul Van Cauwenberge. Die band leidde

in 2006 tot de oprichting van het China Platform in de schoot van de afdeling Internationale Betrekkingen. "De universiteit, de provincie Oost-Vlaanderen, de haven van Gent en de Vlaams-Chinese Kamer van Koophandel bundelden hiervoor hun krachten." Het China Platform stimuleert en coördineert de samenwerking met China op onderzoeks- en onderwijsvlak. Zo wisselt de UGent niet alleen kennis uit met haar Chinese collega's, maar ook studenten, professoren en onderzoekers. "Er bestaan op dit moment maar liefst 22 bilaterale akkoorden met Chinese partnerinstellingen om die uitwisseling in goede banen te leiden."

Oost-Vlaanderen boven

Als belangrijke Europese onderzoeksinstituut grijpt de UGent graag de kans om zichzelf en haar onderzoeken voor te stellen op zo'n uitgelezen podium als de wereldtentoonstelling. Daarom organiseert de universiteit samen met haar partners van het China Platform van 23 tot en met 28 augustus een Oost-Vlaamse week. Twee dagen daarvan (26 en 27 augustus) is het Belgische paviljoen het exclusieve terrein van de UGent. Naast zes wetenschappelijke seminars (zie *UGent geeft kennis door*) – al dan niet met Chinese partners – vinden er dan debatten en avondactiviteiten plaats. De rest van de week komen ook onder meer de toeristische, gastronomische en culturele troeven van Oost-Vlaanderen aan bod in en rond het paviljoen.

UGENT

Info ■

Isabelle De Coen
China Platform
(afdeling Internationale Betrekkingen)
Tel. 09 264 70 30
Isabelle.DeCoen@UGent.be

UGent geeft kennis door

De zes wetenschappelijke seminars van de UGent in het kort

Het geheim van Belgische chocolade

Belgian chocolates: the secrets of their quality and taste

Door de jaren heen heeft het Laboratorium voor Levensmiddelentechnologie en -proceskunde van de UGent waardevolle wetenschappelijke kennis opgebouwd over chocolade. De onderzoekers bespreken de factoren die de smaak en kwaliteit van Belgische chocolade bepalen. Het hele productieproces – cacao boon, chocoladeproductie, bewaring en distributie – komt aan bod.

► **Donderdag 26 augustus 2010, 10-12 u.**

Prof. ir. Frédéric Depypere en prof. ir. Koen Dewettinck van het Laboratorium voor Levensmiddelentechnologie en -proceskunde, faculteit Bio-ingenieurswetenschappen

Shanghai en de liefde voor beton

Building in concrete: the case of Shanghai

Shanghai groeit razendsnel en wolkenkrabbers schieten er als paddenstoelen uit de grond. Welke cruciale rol speelt beton in deze expansie? Nieuwe, gespecialiseerde types worden ontwikkeld en toegepast, zoals zelfverdichtend en hoge-sterktebeton. Het Laboratorium voor Betononderzoek van de UGent en de Tongji University bundelen al vele jaren de krachten in het onderzoek naar de verschillende aspecten van beton.

► **Donderdag 26 augustus 2010, 14-15.30 u.**

Decaan Luc Taerwe en prof. ir. Geert De Schutter, Laboratorium Magnel voor Betononderzoek, faculteit Ingenieurswetenschappen / prof. Yuan van de School of Engineering van de Tongji University

Voedselveiligheid als topprioriteit

Food safety: how to deal with veterinary drugs and mycotoxins

Voedselveiligheid en de bescherming van de consument worden almaar belangrijker. Zeker nu de wereldwijde voedsel-export toeneemt, een evolutie waarin China een hoofdrol speelt. De UGent is een belangrijke internationale onderzoeksinstituting op het vlak van voeding, voedsel en gezondheid. Het Food2Know Center of Excellence is daar zeker niet vreemd aan. Daarnaast is het Laboratorium voor Voedselanalyse een wereldwijde hoofdrolspeler in de ontwikkeling van onderzoeksmethodes voor diergeneesmiddelen en mycotoxines. Ook de werking van het Belgisch Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen komt aan bod tijdens het seminarie.

► **Donderdag 26 augustus 2010, 16-17.30 u.**

Prof. Sarah De Saeger en prof. Carlos Van Peteghem van het Laboratorium voor Voedselanalyse (faculteit Farmaceutische Wetenschappen), prof. François Van Hove en prof. Françoise Munaut van de Mycothèque de l'Université Catholique de Louvain, prof. Zhang Dabing van Shanghai Jiaotong University en Mr. Xie Minqiang, Deputy Director van de Shanghai Municipal Food and Drug Administration

Samen naar een groenere economie

Building the bio-based economy in Ghent Bio-Energy Valley

Dit seminarie biedt een overzicht van verschillende technologieën waarmee je een groenere en biogebaseerde economie bouwt, zoals het gebruik van alternatieve bronnen voor de productie van biodiesel en bio-ethanol. De experts van de UGent beheersen alle technologische en socio-economische aspecten van de biogebaseerde economie van de toekomst. Onder meer in Ghent Bio-Energy Valley – een toonaangevend Europees initiatief – krijgt die toekomst vorm.

► **Vrijdag 26 augustus 2010, 10-12 u.**

Dr. ir. Margriet Drouillon, Technology Developer Ghent Bio-Energy Valley en prof. ir. Roland Verhé, vakgroep Duurzame Organische Chemie en Technologie, faculteit Bio-ingenieurswetenschappen

Stedelijke netwerken over de hele wereld

The global capacity of cities: the changing positions of megacities in transnational networks

Gentse onderzoekers analyseren de ontelbare netwerken waarin steden met elkaar zijn verbonden en brengen zo globale urbanisatiepatronen in kaart. Het doel? De globale capaciteit van steden achterhalen. Hun belangrijkste bevindingen: de globale verbondenheid van Noord-Amerikaanse steden daalt, terwijl die in China en Oost-Europa toeneemt (vooral Peking, Shanghai en Moskou).

► **Vrijdag 26 augustus 2010, 14-15.30 u.**

Prof. Ben Derudder en prof. Frank Witlox, vakgroep Geografie, faculteit Wetenschappen

Europese gezondheidsprojecten in China

Working for better health tomorrow: findings from collaborative research projects between EU and China

Het International Centre for Reproductive Health (ICRH) is een multidisciplinair samenwerkingscentrum van het WHO binnen de faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen van de UGent. Het ontwikkelt onderzoeksactiviteiten en trainingen op het vlak van seksuele en reproductieve gezondheid en recht. Het doel van dit seminarie? Kennis uitwisselen tussen onderzoekers en een duidelijk beeld geven van de meerwaarde en de uitdagingen van EU-projecten in China. Sinds 2006 werkt het ICRH mee aan drie zulke projecten.

► **Vrijdag 26 augustus 2010, 16-17.30 u.**

Prof. Marleen Temmerman van de faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen, prof. Zhang Wei-Hong van het International Centre for Reproductive Health en prof. Qian Xu van de Shanghai Fudan University

Het volledige, Engelstalige programma kunt u downloaden op www.UGent.be/China.

Negenproef met Leen Lootens

Onderzoek helpt dopinggebruik op te sporen

“Een dopingvrije sport is utopie”, zei Jacques Rogge, voorzitter van het Internationaal Olympisch Comité, na de Spelen in Peking. Er komen steeds nieuwe producten op de markt, dus moet er blijvend gezocht worden naar technieken om ze te kunnen opsporen. Dankzij Leen Lootens en haar onderzoek in het DoColab van de UGent staat de wetenschap op dat vlak weer een stapje verder.

Auteur: Katrien Depoorter | Foto: Caroline Vincart

Al van kindsbeen af gaat Leen Lootens regelmatig naar wielervedstrijden kijken en ze is ook best wel sportief aangelegd. Leen voerde met haar doctoraat de afgelopen jaren een persoonlijke strijd tegen doping. “Uit bezorgdheid voor het imago van de sport en de gezondheid van de atleten.”

In jouw onderzoek zocht je naar een methode om de nieuwste dopingmiddelen op te sporen. Hoe ben je te werk gegaan?

“De allernieuwste dopingmiddelen zijn enkel te koop op de zwarte markt of bevinden zich in de eerste fase van de klinische ontwikkeling. De ethische commissie laat niet toe dat we proefpersonen inschakelen om daar onderzoek mee te doen. Toch moeten we kunnen nagaan hoe we de nieuwste anabole steroïden en andere dopingproducten kunnen terugvinden in de urine van de mens, anders hebben de controles geen zin. Vandaar dat ik het muismodel gehanteerd heb.

Het is een alternatief voor het testen op mensen.”

Kan je de resultaten dan extrapoleren naar mensen?

“Ja, dat is net wat ik heb bewezen met mijn onderzoek. Doping en de meeste steroïden worden afgebroken in de lever en komen nadien in de urine terecht. Omdat mens en muis te veel van elkaar verschillen om de resultaten zomaar te extrapoleren, zijn de levers van de proefmuizen getransplanteerd met

humane levercellen. Op die manier zijn vergelijkingen toch mogelijk. Metabolieten (*stofwisselingsproducten*, *nvdr.*) die we detecteren in de urine van de muis, zijn ook op te sporen bij de mens. Ik heb het muismodel niet zelf uitgevonden. Het werd ontwikkeld in het CEVAC, het centrum voor vaccinologie, om virale hepatitis te bestuderen. We wisten dus wel dat het model werkte, maar hadden geen zekerheid dat de metabolieten van doping op die manier te vinden waren.”

Hoe sta je zelf tegenover het gebruik van proefdieren voor wetenschappelijk onderzoek?

“Tijdens de opleiding proefdierkunde die ik gevolgd heb om dit onderzoek te mogen doen, werd er gehamerd op de 3 R's: *refinement*, *replacement* and *reduction*. Dit principe houdt in dat je waar mogelijk een alternatief moet zoeken voor proefdieren, het aantal dieren per proef zo laag mogelijk moet houden en dat de dieren zo weinig mogelijk mogen lijden. Ik analyseer louter de urine van de muizen. De bedoeling is om na te gaan welke metabolieten het meest specifiek en het langst opspoorbaar zijn, dus volstaat het om hele kleine hoeveelheden van de dopingproducten toe te dienen.”

Hoe sta je tegenover doping in de sportwereld?

“Ik kom uit een familie met amateurwielrenners en beoefen zelf verschillende sporten. Het verbod op dopinggebruik en de controles zijn volgens mij zeer zinvol om twee redenen. Allereerst vanwege de fairplay, het idee dat iedereen met dezelfde wapens moet strijden. Ten tweede is het heel ongezond.

Dopingproducten zijn geneesmiddelen met bijwerkingen. Atleten die ze gebruiken, passen ze in veel te grote hoeveelheden toe en gebruiken er meerdere door elkaar. Dat is nefast voor hun lichaam. Ik begrijp dat dopinggebruik verleidelijk is als je net niet tot de top behoort, maar het is verkeerd. Als dopinglaboratorium zijn wij voorstanders van sport. Dat wordt vaak zo niet begrepen. Wat wij willen, is de bedriegers eruit halen. Meer en meer atleten beginnen dit gelukkig te beseffen.”

Zullen jouw bevindingen ook elders hun toepassing kennen?

“Ons DoColab in Zwijnaarde is het enige in de Benelux dat geaccrediteerd is door het WADA (*World Anti-Doping Agency*, *nvdr.*). Er is nog een labo in Parijs en een in Keulen waar we nauw mee samenwerken. Interessante ontdekkingen geven we uiteraard aan elkaar door. Dankzij het muismodel hebben we van drie steroïden nieuwe metabolieten ontdekt. Die zullen in antidopinglabo's gebruikt worden als biomarker om menselijke urine te onderzoeken.”

Hoe lang heeft je onderzoek geduurd en hoe kijk je terug op die periode?

“Ik ben begonnen in oktober 2006 en heb in mei dit jaar mijn doctoraat verdedigd. Aanvankelijk wist ik niet hoe ik eraan moest beginnen, maar ik ben zeer goed begeleid geweest. In die 3,5 jaar heb ik ontzettend veel bijgeleerd. Je leert zelfstandig werken en allerlei toestellen in het labo hanteren. Voor mij is doctoreren eerder een job dan een uitgebreide thesis. Ik werkte van half negen 's morgens tot vijf uur in de namiddag en had daarnaast nog voldoende tijd voor mijn hobby's. Enkel wanneer ik een artikel klaar moest hebben tegen

een bepaalde deadline, werkte ik door tijdens het weekend.”

Waarom wou je eigenlijk doctoreren?

“Toen ik bij het DoColab stage deed, heeft mijn copromotor mij aangesproken met de vraag of ik wou doctoreren. Aanvankelijk was ik dat niet van plan, maar toen hij met het muismodel op de proppen kwam, ben ik van mening veranderd. Het leek me onmiddellijk een zeer interessant onderwerp.”

Wat zijn je professionele plannen nu je doctoraat is ingediend?

“Mijn beurs van het Bijzonder Onderzoeksfonds loopt af in september. Ik hoop dat ik daarna verder onderzoek kan doen aan de Universiteit Gent. Er blijven steeds nieuwe dopingmiddelen verschijnen, vaak onder de vorm van voedingssupplementen. Nu ik heb aangetoond dat het muismodel werkt, kan ik nagaan hoe we die producten kunnen opsporen.”

Wat zou je andere doctorandi aanraden?

“Telkens als ik een stuk van mijn onderzoek had afgerond, heb ik de resultaten gepubliceerd. In het begin had ik heel veel tijd nodig voor een artikel, maar eens je weet hoe het in elkaar zit, gaat het stukken sneller. Op die manier heb ik het werk verdeeld over de verschillende jaren zodat ik op het einde enkel nog mijn vier artikels moest bundelen en een algemene inleiding plus conclusie schrijven. Die manier van werken raad ik alle doctoraatsstudenten aan.”

In ieder nummer bekijken we in de Negenproef het werk en de toekomstplannen van een doctorandus/a.

Zogezegd

■ BELGA

Aan de Universiteit Gent is op 12 mei de allereerste Belgische doctor in de EU-studies gepromoveerd.

Petra Debusscher (vakgroep Politieke Wetenschappen) was in haar doctoraat bijzonder kritisch voor het Europese genderbeleid, dat de gelijkheid van mannen en vrouwen beoogt. "Problemen van genderongelijkheid, bijvoorbeeld ongelijke vertegenwoordiging in de politiek, zijn situaties waarin beide seksen een rol spelen. Toch focust de Unie nog steeds voornamelijk op de ondervertegenwoordiging van vrouwen, terwijl de oververtegenwoordiging van mannen een even groot probleem is. De Europese politiek wordt vaak gerund door 'old boys networks', waar vrouwen geen kans maken." Een andere vaststelling van Debusscher is dat de EU de gelijkheid van mannen en vrouwen beschouwt als een economische doelstelling, om meer mensen aan het werk te krijgen. De gendergelijkheid is nog geen doel op zich, hoewel de Unie zich daar in het verleden wel toe verbonden heeft.

■ DE MORGEN

Bij het overlijden van Bobbejaan Schoepen mijmert emeritus-professor **Etienne Vermeersch** over zijn vriendschap met vader en zoon Schoepen. "Uiteraard kende ik Bobbejaan Schoepen zoals de meeste mensen hem kenden, als de succesvolle zanger, jodelaar en fluitser van tijdens mijn jeugd. Voor mij was hij de man van *Ik zie zo gere mijn duivenkot*. Komisch dat ik hem uitgerekend door dat nummer later heb leren kennen. Tijdens een van mijn colleges filosofie was er op gegeven ogenblik discussie over de vraag of de appreciatie voor kunst en muziek volstrekt subjectief is, of dat je er toch objectieve criteria voor kunt vinden. Sommige studenten waren van mening dat kunstbeleving per definitie subjectief is. Waarop ik repliceerde dat er toch objectieve criteria moesten zijn om *Mache dich, mein Herze, rein* uit Bachs Mattheuspassie boven Bobbejaans *Duivenkot* te kunnen plaatsen.

Na de les kwam er een student naar me toe, die zei: 'Professor, u hebt me diep beledigd. Bobbejaan Schoepen is mijn vader.' Uit die ontmoeting groeide tussen Tom Schoepen en mij een mooie vriendschap."

■ HET BELANG VAN LIMBURG

Voor een studie ondervroeg professor **Alain Van Hiel** van de vakgroep Ontwikkelings-, Persoonlijkeids- en Sociale Psychologie 2.373 Vlamingen tussen de 15 en 89 jaar oud naar hun conservatieve overtuigingen.

"Het beeld van de oudere, conservatieve kiezer blijkt voor een groot deel te kloppen", aldus Alain Van Hiel. Waar jongeren tussen de 18 en 29 jaar oud zich nog een uitgesproken progressief profiel aanmeten, kiezen zestigplussers duidelijk voor waarden als traditionalisme, orde en tucht. "Met het ouder worden, verrechtst de mens blijkbaar. De persoonlijkheid van de doorsnee burger verandert met de leeftijd. Ze staan niet meer open voor nieuwe dingen en hechten meer belang aan de traditionele moraal." Externe factoren zoals de samenleving waarin men opgroeit, blijken nauwelijks een invloed te hebben op de behoudsgezindheid. "We hebben het onderzoek ook in Polen uitgevoerd, waar de mensen zijn opgegroeid tijdens het communisme. Toch zien we daar een identiek patroon. Oudere mensen zijn conservatievere mensen."

■ HET NIEUWSBLAD

Professor **Aart de Kruif** van de faculteit Diergeneeskunde mag zich een jaar lang de 'Wijste prof' van de UGent noemen. Meer dan 8.000 studenten brachten hun stem uit. Aart De Kruif is aangenaam verrast door zijn verkiezing. "Ik had het niet verwacht, maar wel gehoopt. Ik ben uiteraard zeer blij dat ik de wijste prof ben geworden en het is voor mij een hele eer. Ik ben er zelf nog even niet goed van." De professor Voortplanting en Verloskunde wordt, volgens Jeroen De Mets van de Gentse Studentenraad, door zijn studenten omschreven als 'sympathiek en grappig op een bijzondere manier'. Toch is populariteit voor professor De Kruif zelf niet zo belangrijk: "Het belangrijkste is dat als je onderwijs geeft, de studenten er ook zin in krijgen. Niet alleen goed onderzoek is belangrijk, maar ook goed onderwijs."

UGent verwelkomt nieuwe personeelsdirecteur

Sinds 1 juni 2010 staat Dirk Verly aan het hoofd van de directie Personeel en Organisatie van de Universiteit Gent. Als voormalige Vice-President Human Resources & General Services bij de Picanol Group én UGent-alumnus treedt hij in de voetsporen van Bob Van Win die na een loopbaan van bijna 40 jaar met pensioen gaat.

Auteur: Bavo Van Landeghem | Foto: Nic Vermeulen

Bob Van Win startte zijn carrière aan de UGent in 1971 waar hij bij de toenmalige Gebouwendienst al snel te maken kreeg met personeelszaken. Als hij 1988 het hoofd van de personeelsdienst wordt, waait er meteen een nieuwe wind op de personeelsafdeling. De UGent en zijn collega's bewonderen Bob vanwege zijn uitzonderlijke dossierkennis, zijn onvermoeibare inzet en zijn talent om in hectische omstandigheden de rust en het overzicht te bewaren. Dirk Verly beseft dat hij met Bob Van Win een monument bij de directie Personeel en Organisatie zal vervangen. "Ik denk dan ook dat ik de eerste maanden zo veel mogelijk zal absorberen en terugvallen op de ervaring van mijn team."

Afgestudeerd als klinisch psycholoog bouwde de Moerzekenaar Dirk Verly een ruim 20-jarige carrière uit in personeelsmanagement. Bij de internationale textielmachinegroep Picanol was hij verantwoordelijk voor het wereldwijde personeelsbeleid en een aantal centrale ondersteunende diensten zoals veiligheid, infrastructuur en communicatie. "Na 10 jaar bij Picanol had ik het gevoel dat mijn project afgerond was en keek ik uit naar een nieuwe uitdaging. Hierbij heb ik steeds inte-

resse getoond in een omgeving met maatschappelijke relevantie."

Van personeelsadministratie naar personeelsbeleid

Volgens Dirk Verly zijn er gelijkenissen tussen de bedrijfswereld en de academische wereld. "Het doel is steeds hetzelfde: ervoor zorgen dat Human Resources een uitstekende dienstverlening aanbiedt naar medewerkers en leidinggevenden. Toch denk ik dat beide werelden inhoudelijk veel van elkaar kunnen opsteken. Zo heeft de universiteit sterke waarden en inzichten, terwijl bedrijven vaak meer ervaring en kennis opgebouwd hebben in het efficiënt organiseren van processen."

Dirk Verly wil een HR-beleid op punt stellen dat oog heeft voor alle aspecten zoals werving, vorming, interne loopbaanontwikkeling en ondersteuning van leidinggevenden. "De zogenaamde cultuurshift van zo een complexe organisatie als de UGent doe je niet op één dag. Bovendien heeft elke afdeling of faculteit wellicht ook een eigen cultuur die we moeten respecteren. Ik ben een voorstander van evolutie. Om een duurzame verandering te doen slagen, moet er enerzijds leiderschap zijn dat anderzijds de verandering organisch tot stand

“Om een duurzame verandering te laten slagen, moet die organisch tot stand komen.”

laat komen zodat er voldoende draagvlak is. Ik kan me dan ook volledig terugvinden in de doelstellingen van het Thetis-project. We moeten het accent verleggen van een personeelsadministratie naar een efficiënt personeelsbeleid, zonder het eerste te verwaarlozen. Zo moeten alle diensten binnen de universiteit ondersteunend werken zodat de *corebusiness* – onderwijs en onderzoek – optimaal kan functioneren." "De grootste uitdaging zal zijn om onze plaats aan tafel te verdienen. Het is niet voldoende om enkel te roepen dat we klantgericht willen zijn. Na verloop van tijd zal blijken of de mensen ons ook als klantgericht percipiëren. Dat gebeurt niet vanzelf. De universiteit heeft een positief imago en veel sterke troeven als werkgever. Het is belangrijk dat werknemers een zekere fierheid hebben voor de organisatie waarvoor ze werken. Daar moeten we nog meer mee uitpakken." ■

Het August Vermeylenjaar gelanceerd UGent herdenkt eerste rector vernederlandste universiteit

Na een bitse strijd werd de Rijks-universiteit Gent in 1930 vernederlandst, als eerste van België. Rector August Vermeylen slaagde erin terug rust te brengen. Met verschillende activiteiten wil de vakgroep Geschiedenis deze episode terug onder de aandacht brengen.

Auteur: Hilde Pauwels | Foto: Nic Vermeulen

“Het Vermeylenjaar komt er omdat het precies 80 jaar geleden is dat August Vermeylen tot rector van onze universiteit werd benoemd. 1930 was een scharniermoment omdat de universiteit toen voor het eerst Nederlandstalig was”, vertellen Ruben Mantels en Fien Danniau van de vakgroep Geschiedenis. Vermeylen was toen al een belangrijke figuur. Hij was actief in de politiek, hoogleraar kunstgeschiedenis en moderne letterkunde, en vooral een leidend intellectueel sinds *Van Nu en Straks*. Ook schreef hij enkele boeken waarvan *De Wandlende Jood* wellicht de bekendste titel is. Omwille van zijn Vlaamsgezindheid werd het hem ooit verboden om professor te worden, maar na de wet op de vernederlandsing vond er een ommekeer plaats en kon hij zelfs rector worden. “We willen deze herdenking aangrijpen om ook in te gaan op zijn visie op

de universiteit en op de betekenis van de vernederlandsing. Ook willen we de geschiedenis van de universiteit en het academisch erfgoed op een nieuwe manier belichten.” De organisatie van het Vermeylenjaar is het orgelpunt van een ‘Wetenschap en Maatschappij’-project (promotoren: Gita Deneckere, Christophe Verbruggen en Hans Vandevoorde) dat als doel heeft wetenschappelijk onderzoek bij een

groter publiek bekend te maken. De organisatie van het Vermeylenjaar past bovendien in de traditie van het eerder georganiseerde Baekelandjaar (2007) en het Pirennejaar (2008).

Vermeylen als rector

“August Vermeylen was een belangrijk rector waar nog decennia later naar werd verwezen. De universiteit maakte bij zijn aanstel-

ling een woelige periode mee. Er werd stevig gediscussieerd over het taalgebruik. Frans was toen de voertaal, ook de stad Gent was behoorlijk verfranst. De taalkwestie in Gent werd een symbooldossier van de Vlaamse Beweging. Door het activisme tijdens de Eerste Wereldoorlog kreeg de discussie een bittere ondertoon en was ze nauwelijks nog bespreekbaar. Het aanhoudende straatrumoer en de betogingen aan de universiteit zorgden er uiteindelijk voor dat de politiek in 1930 een beslissing nam”, zeggen Ruben Mantels en Fien Danniau.

August Vermeylen slaagde erin om de rust aan de universiteit te herstellen. Hij profileerde zichzelf als socialistisch flamingant maar stond omwille van zijn intellectuele aanzien boven de versnipperde partijen en genoot in brede kring aanzien. “Er vonden veel veranderingen plaats. De taalaanpassing had onder meer als doel om de toegang tot de universiteit voor de

“De taalkwestie in Gent werd een symbooldossier van de Vlaamse Beweging.”

gewone bevolking te vergemakkelijken. Ook voor de professoren vergde het een aanpassing, want er waren er veel die geen Nederlands kenden. Het was belangrijk om aan te tonen dat een Nederlandstalige universiteit leefbaar was en de taal zich ook leende voor wetenschap. In sommige vakgebieden was het nodig om een nieuwe woordenschat te ontwikkelen. Het icoon van de nieuwe, vernederlandste instelling werd de Boekentoren.”

Info ■

Fien Danniau, Ruben Mantels
Vakgroep Geschiedenis
Tel. 09 331 02 78
Fien.Danniau@UGent.be
Ruben.Mantels@UGent.be

© Amsab-IG

Twee sporen

Het Vermeylenjaar is de aanleiding om de geschiedschrijving over de universiteit een nieuwe invulling te geven. Tot nu toe werden vooral jubileumboeken gerealiseerd, vaak beperkt tot de geschiedenis van de instelling zelf en zonder de brede maatschappelijke rol en het sociale engagement van academici. “We

willen het verder opentrekken naar de samenleving. Zo is er bijvoorbeeld de vraag wat de vernederlandsing betekend heeft, en hoe de band met het stadsleven precies was. In een portaalwebsite over het geheugen van de universiteit en in een boek over de gemeenschappelijke geschiedenis van stad en universiteit geven we hieraan invulling”. Een tweede spoor van het project vormt de actualisering van het verhaal van de vernederlandsing, want die geschiedenis stopt niet in 1930. “Zo waren er tot in de jaren 60 ABN-weken om de taalkennis bij te spijkeren. En je kunt de lijn doortrekken naar de toenemende impact van het Engels in de opleidingen vandaag. Het lijkt ons boeiend om hier bij stil te staan”.

Activiteiten tijdens het Vermeylenjaar

Het Vermeylenjaar start op 1 oktober 2010 met een tentoonstelling over August Vermeylen en de vernederlandsing op www.UGentmemorie.be, het nieuwe virtuele geheugen van de UGent.. Daarnaast verschijnt *Een onzeggelijk geluk*, een boekje dat het rectoraat van August Vermeylen beschrijft. Er zullen ook debatten plaatsvinden waarin een aantal ideeën van Vermeylen centraal staan, onder meer over de taal van het onderwijs. Ten slotte zijn er nog verschillende andere activiteiten gepland.

Het Vermeylenjaar heeft bovendien impuls gegeven aan allerlei onderzoek en activiteiten over de universiteitsgeschiedenis en het academisch erfgoed. Beide komen op verschillende manieren aan bod vanaf oktober 2010. De website *UGentMemorie* zal ook na het Vermeylenjaar blijven bestaan als voorbereidingsplatform voor 2017. Dan viert de universiteit haar 200^e verjaardag. In samenwerking met de universiteitsbibliotheek zijn de *libri memoria-lis* van de universiteit uit 1913 en 1960 digitaal ontsloten. In deze *libri* zijn de biografische en bibliografische gegevens opgenomen van alle hoogleraren die op dat moment aan de Universiteit Gent benoemd waren. Vanaf 1 oktober 2010 zijn de gegevens doorzoekbaar en raadpleegbaar via internet onder de naam *UGent-Memorialis*.

In samenwerking met de Gentse gidsenvereniging *Vizit* wordt van oktober 2010 tot juni 2011 elke maand een middagwandeling georganiseerd rond een *lieu de mémoire* van de universiteit. Voor wie liever alleen wandelt, komen er in het voorjaar een podcast en een iPhone-applicatie.

Ten slotte verschijnt het publieksboek *Stad en universiteit. Een geschiedenis van Gent 1890-1940* in het voorjaar van 2012. Daarin lees je over de band tussen stad en universiteit en hoe de academici het stadsleven gekleurd hebben.

Vulkanologen leggen stof van Eyjafjallajökull onder de microscoop

Vulkanologen van de vakgroep Geologie en Bodemkunde van de Universiteit Gent riepen de Belgische bevolking in april 2010 op om mee te helpen vulkaanstof van de IJslandse vulkaan Eyjafjallajökull te verzamelen. Doctoraatstudente Karen Fontijn richt haar elektronenmicroscoop op de minuscule asdeeltjes..

Auteur: Koen Lauwereyns | Foto: Nic Vermeulen

De IJslandse vulkaan met de onuitspreekbare naam heeft in april op spectaculaire wijze de kandidatuur van het woord 'aswolk' gelanceerd in de strijd voor het populairste

woord van 2010. De rookpluim die de lucht werd ingestuwd, gijzelde dagenlang reizigers en goederen in heel Europa en bracht heel wat luchtvaartmaatschappijen in financiële moeilijkheden. De impact van dergelijk natuurfenomeen was voor onze contreien ongezien en deed bijgevolg meteen de behoefte ontstaan naar bijkomend wetenschappelijk onderzoek.

"Tijdens de uitbarsting konden we op radarbeelden volgen hoe de aswolk zich in de richting van Europa verspreidde", vertelt Karen Fontijn. "De beelden toonden echter niet waar het stof naar beneden viel.

We gingen ervan uit dat de vulkanische as ook op Belgisch grondgebied zou terechtkomen en wilden daarom om te beginnen een aantal meetpunten vinden. Aan de hand

van de dikte van de aslaag en de accumulatie (*opeenhoping, nvdr.*) per oppervlakte-eenheid kunnen we de bestaande modellen over de verspreiding van de asdeeltjes verfijnen en in kaart brengen. Dit soort onderzoek wordt ook op andere plaatsen in Europa uitgevoerd waardoor het mogelijk zal worden om nauwkeurige nullijnen (*de grens tussen gebieden waar er vulkaanstof naar beneden is gekomen en waar niet, nvdr.*) van de verspreiding uit te zetten."

"In het begin van de uitbarsting gebruikte de luchtverkeersleiding binaire modellen om te bepalen of er al dan niet veilig vliegverkeer mogelijk was. De redenering was simpel: ofwel zat er as in de atmosfeer en dan moesten de toestellen aan de grond blijven, ofwel was er let-

terlijk en figuurlijk geen vuiltje aan de lucht. Na enkele dagen is dat systeem enigszins bijgestuurd en werd rekening gehouden met de dichtheid van de stofwolk, zij het op een vrij arbitraire manier. Het werd almaar duidelijker dat het onderzoek naar deze natuurverschijnselen en hun gevolgen voor de maatschappij nog in de kinderschoenen staat. De huidige aangenomen tolerantie werd vastgelegd op 2 mg as per kubieke meter. Onze studie moet bijkomende informatie verstrekken om in de toekomst op een accuratere manier beslissingen te kunnen staven.”

Hoe werd op jullie oproep gereageerd?

“We hebben een 25-tal meetpunten kunnen verzamelen, waarvan er veel in de buurt van Gent liggen. Maar ook mensen uit West-Vlaanderen, Limburg en Wallonië hebben een emmer buitengezet om neervallende deeltjes op te vangen. We zijn de stalen intussen gaan ophalen en zijn begonnen met het onderzoek. Het grootste deel van het stof dat zich in de emmers bevond, bestond uit pollen van planten en bomen. Op meetpunten in een dichtbevolkt gebied is er ook nogal wat contaminatie van verkeer en industrie maar dat halen we er in het labo wel uit. Momenteel is er alvast één staal waarin we IJslands as gevonden hebben.”

Hoe weet je dat zo zeker?

“Vulkanische stofdeeltjes zijn maar 100 micrometer groot, maar onder de elektronenmicroscoop zie je duidelijk hun bijzonder scherpe vorm. Omdat we door waarnemingen van wetenschappers ter plaatse precies weten wat de chemische samenstelling is van het

stof van de Eyjafjallajökull, kunnen we perfect vergelijken met wat we bij ons hebben gevonden. Een deel van het onderzoek zal eruit bestaan een 3D-scan van de stofdeeltjes te maken om de specifieke kenmerken duidelijk te maken.”

Is het gevaar voor het vliegverkeer geweken en kunnen we zonder probleem een vliegreis boeken voor de vakantie?

“Een annulatieverzekering is zeker aan te raden. Hoewel de activiteit van de Eyjafjallajökull intussen is afgenomen, kan er opnieuw een opstoot komen. Het valt bovendien

“Dankzij onderzoek moet de luchtvaart crisissen accurater kunnen aanpakken.”

ook te verwachten dat grote broer Katla binnen één tot twee jaar van zich zal laten horen. Vierhonderd en tweehonderd jaar geleden werd hij aangestoken door een uitbarsting van de Eyjafjallajökull. Statistisch barst hij gemiddeld twee keer per eeuw uit, maar het is intussen van 1918 geleden dat het nog eens voorviel. Hij is bijgevolg ‘overtijd’. Als het gebeurt, zal het wellicht een veel grotere uitbarsting zijn dan die van de Eyjafjallajökull. De kans dat we nog eens met de gevolgen rekening zullen moeten houden, is dus reëel. Anderzijds zijn er op IJsland wel om de vijf jaar uitbarstingen en is het de eerste keer dat de gevolgen zo tastbaar waren in een ruime regio. Hoe dan ook, Katla wordt heel nauwkeurig in de gaten gehouden, zodat elke vervorming meteen opgemerkt wordt. Momenteel is er nog geen teken maar dat kan snel veranderen. Het basaltmagma (*het vloeibare gesteente onder het aardoppervlak, nvdr.*) van Katla heeft een geringe viscositeit. Bij dikkere soorten magma laat een

uitbarsting zich doorgaans veel langer op voorhand aankondigen.”

Was je werkloos geweest indien er in IJsland geen uitbarsting was gebeurd?

“(lacht) Integendeel. Onze onderzoeksgroep bestaat uit vier vulkanologen. Eigenlijk hadden we geen tijd om met het IJslandse project bezig te zijn. Maar dit was een mooie kans om vulkanologie in de kijker te zetten. Tot voor een aantal maanden fronsten mensen steevast de wenkbrauwen toen ze hoorden dat we met vulkanologie bezig waren. De impact van de Eyjafjallajökull geeft ons echter de kans om te

bewijzen dat we wel degelijk bestaansredenen hebben. Het maakt het gemakkelijker om te proberen bij tal van organisaties fondsen te werven voor bijkomend onderzoek.”

Waar zijn jullie dan meestal mee bezig?

“Wij bestuderen vooral vulkanen in Afrika. Terwijl westerse exemplaren door verschillende universiteiten en onderzoeksinstituten in de gaten worden gehouden, is onze kennis van vulkanen in ontwikkelingslanden vaak onbestaande. Nochtans liggen er daar behoorlijk veel in dichtbevolkte gebieden, met alle risico's van dien. In het verleden zijn de grootste rampen gebeurd op plaatsen waarvan men niet eens wist dat er vulkanologische activiteit was. Toen de Pinatubo in 1991 uitbarstte op de Filipijnen was dat voor de vulkanologische gemeenschap een totale verrassing. Gevaren kunnen inschatten en mensen voorbereiden was voor mij dan ook de beweegreden om na mijn geologiestudies voor vulkanologie te kiezen.” ■

Kort

■ UGENT HULDIGT GERENOVEERDE EMILE BRAUNSCHOOL IN

Op 10 juni vond de inhuldiging plaats van de gerenoveerde Emile Braunschouw in de Voldersstraat. Eregast op het evenement was minister van Justitie Stefaan De Clerck.

De UGent doceerde in 1817 haar eerste lessen in het gebouw dat dateert uit de 17^e eeuw. Nu vinden enkele vakgroepen van de faculteit Rechtsgeleerdheid er hun onderkomen. Maar ook de facultaire raadzaal en bibliotheek zijn er gevestigd. De UGent koos ervoor om de bibliotheek uit te breiden en de originele sierplafonds terug te plaatsen. Twee stukken nieuwbouw verbinden het gebouw nu ook met de faculteit Rechtsgeleerdheid in de Universiteitsstraat. Bovendien zijn in het verbindinggebouw enkele via restauratie ontdekte fresco's te bewonderen.

■ EÉN NIEUWKOMER BIJ DE VERKOZEN UGENT-DECANEN

Onlangs hebben de elf faculteiten van de UGent hun decaan verkozen. In de meeste faculteiten werd de huidige decaan herverkozen. Enige nieuwkomer is prof. Stefaan De Smedt, die vanaf 1 oktober 2010 de leiding over de faculteit Farmaceutische Wetenschappen op zich neemt.

In de overige faculteiten kregen de huidige decanen een nieuw mandaat van twee jaar:

prof. Freddy Mortier (faculteit Letteren en Wijsbegeerte),
 prof. Piet Taelman (faculteit Rechtsgeleerdheid),
 prof. Herwig Dejonghe (faculteit Wetenschappen),
 prof. Eric Mortier (faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen),
 prof. Luc Taerwe (faculteit Ingenieurswetenschappen),
 prof. Marc De Clercq (faculteit Economie en Bedrijfskunde),
 prof. Geert De Soete (faculteit Psychologie en Pedagogische Wetenschappen),
 prof. Guido Van Huylenbroeck (faculteit Bio-ingenieurswetenschappen) en prof. Herwig Reynaert (faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen).

In de faculteit Diergeneeskunde werd prof. Hubert De Brabander, die volgend jaar met emeritaat gaat, voor een jaar herverkozen. Volgend jaar worden daar dus nieuwe verkiezingen georganiseerd.

■ UGENT EN VUB RICHTEN ONDERZOEKSGROEP OP ROND GEZONDHEIDSECONOMIE

De UGent en de VUB gaan een samenwerkingsverband aan op gebied van gezondheidseconomie. In het *Interuniversity Centre for Health Economics Research* (I-CHER) willen professor Lieven Annemans en professor Koen Putman hun expertise bundelen. Het I-CHER-project doet onderzoek op verschillende domeinen, van de berekening van de kosten van ziekte tot de kosten-batenanalyse van preventie, gezondheids promotie en programma's voor chronisch zieken. Maar de onderzoeksgroep analyseert ook de betaling van artsen en ziekenhuizen en hun relatie.

Volgens prof. Annemans is het noodzakelijk om elke uitgave in de gezondheidssector in vraag te stellen. "De maatschappij moet met de beschikbare financiële middelen zoveel mogelijk gezondheid trachten te winnen, daarom moet men bij elke uitgave in de gezondheidssector (preventief of curatief) de overweging maken of deze voldoende gezondheid per geïnvesteerde euro oplevert."

Prof. Lieven Annemans,
 vakgroep Maatschappelijke Gezondheidskunde
 Tel. 09 332 36 28 | Lieven.Annemans@UGent.be

Vakgroep Informatietechnologie start 13 Europese projecten in 2010

Timmeren aan de informatiesnelweg

In de toekomst zal het internet nog veel meer een ongezogene impact hebben op onze maatschappij dan vandaag, dixit professor Piet Demeester. De onderzoeksgroep Breedbandcommunicatienetwerken (IBCN) van de vakgroep Informatietechnologie start in dat verband 13 Europese projecten, teneinde enkele belangrijke uitdagingen het hoofd te bieden. Een blik op 'Future Internet Research'.

Auteur: Sven Rammeloo | Foto: Nic Vermeulen

“Het huidige internet werkt nog altijd volgens de principes die begin jaren 70 ontwikkeld werden in de Verenigde Staten, maar toen had men totaal geen zicht op de impact die het internet zou hebben op de maatschappij”, aldus Piet Demeester. “Vandaag zien we dat bijna alle communicatie over het internet verloopt, veel meer nog dan men zou denken. Telefonie bijvoorbeeld. We kennen uiteraard Skype, maar ook onze telefoonaansluiting thuis loopt bij de operator meer en meer over internettechnologie. Hetzelfde geldt trouwens al voor de interne telefonie binnen de UGent.” Andere voorbeelden zijn de nieuwste generatie mobiele communicatie (UMTS of 3G en de opvolger LTE) en distributie van tv via xDSL. Ook bedrijven maken meer en meer gebruik van internettechnologie. “Bij broadcasters zoals de VRT bijvoorbeeld, in controlekamers op luchthavens, bewakingsnetwerken of het netwerk dat de banken verbindt. En daarnaast zijn er nog het grote aantal nieuwe diensten die almaar meer eisen stellen aan het internet: Flickr, YouTube, Facebook...” *Future Internet Research* is met andere woorden een absolute must, een kolfje naar de hand van het IBCN. De onderzoeksgroep van 130 medewerkers vormt overigens een onderdeel van het internationaal gerenommeerde IBBT, het Interdisciplinair Instituut voor Breedbandtechnologie, nauw

verbonden met de ondernemingswereld. Professor Demeester licht enkele van de 13 Europese onderzoeksprojecten onder de IBBT-vlag graag nader toe.

Virtual Wall

Het meeste verkeer over het publieke internet is video, denk maar aan YouTube of de (illegale) uitwisseling van films via bijvoorbeeld Bittorrent. Maar in de toekomst zal dat aandeel nog groeien. Een cruciaal onderdeel van de onderzoeksprojecten spitst zich dan ook daarop toe. "Bij ons OCEAN project gaan we samen met Bell Labs na hoe we video op een zo efficiënt mogelijke manier bij de thuisgebruiker kunnen brengen. Via allerlei experimenten gaan we tevens na wat de invloed daarvan is op de kwaliteit van de beelden, want video is zeer kritisch voor fouten die optreden in het netwerk. Daarvoor maken we gebruik van een unieke experimentele omgeving: de Virtual Wall."

De Virtual Wall, met 200 speciale servers en 20 beeldschermen, staat in het i.Lab van het IBBT. "Op dit moment is het de grootste opstelling in Europa, maar we willen graag uitbreiden naar 1.000 servers, vermits een aantal experimenten een dergelijke grootte vereist. Indien we de nodige fondsen kunnen vinden, zou dat wereldwijd een unieke opstelling zijn. Europese onderzoekers kunnen trouwens nu al via een beurtrol bij ons inloggen en vanop afstand experimenten uitvoeren."

Aparte rijstroken

Hoewel audio, video en grote computerbestanden in volume uitgedrukt het grootste deel van het internetverkeer vertegenwoordigen (tot 98%), zijn er uitgedrukt in eenheden véél meer kleine deeltjes informatie (2% van het volume, maar tegelijk 98% van het aantal eenheden). Een enorme uitdaging.

Enkele cijfers

- 3,892,179,868,480,350,000,000 bits: de hoeveelheid digitale content die gecreëerd wordt, verdubbelt elk anderhalf jaar, ten belope van 487 exabytes (500 miljard gigabytes) in 2008. Als je die content converteert naar tekst en samenbrengt in boeken, krijg je een stapel die tien keer tot Pluto strekt én terug.
- 75% verkeer over internet is privé (de rest is business)
- het internetverkeer verdubbelt ongeveer om de twee jaar
- de hoogste snelheid op 1 optische vezel is bijna 10 terabyte per seconde

"En dit is nog maar het begin. Voor zeer veel toepassingen zullen meer en meer sensoren gebruikt worden: in auto's, in *smart buildings* voor de energiehuishouding, of in de medische sector, alles zal via internet verlopen. Daarvoor werken we nu al heel nauw samen met de gezondheidssector. Internet wordt dus hoe langer hoe meer een multidisciplinair gegeven." Samen met de Stanford University in de VS zoekt de vakgroep oplossingen om het verkeer efficiënt en betrouwbaar te verwerken, onder meer door het op te delen: gigabytes en terabytes zijn zwaar verkeer, met daarnaast veel massaler licht verkeer, ter grootte van enkele tientallen bytes.

Cloud computing

Vandaag is ook heel veel te doen rond *cloud computing*, wat wil zeggen dat men computers niet meer lokaal gaat gebruiken. Men gaat ze 'in' het internet zetten, om ze vanop afstand te gebruiken en te delen met zeer veel gebruikers. Piet Demeester: "Dit biedt belangrijke voordelen voor bedrijven, zoals lagere investeringen en operationele kosten. We zijn ervan overtuigd dat finaal ook de eindconsument thuis van deze diensten gebruik zal maken, vooral dankzij optische vezel die toenemende bandbreedte toelaat. Een voordeel is ook dat het globale energieverbruik daardoor gereduceerd kan worden, in sommige gevallen met 70%. Bedrijven zoals IBM, Amazon en Google bieden nu al dergelijke *cloud services* aan over het internet." Het IBCN leidt op

dit moment een belangrijk Europees project (Mobithin) dat zich toegeeft op de ontwikkeling van *cloud services* op mobiele toestellen. De veel beperktere bandbreedtes bij draadloze netwerken en het belang van een minimaal energieverbruik van draadloze toestellen zijn daarbij belangrijke uitdagingen, aldus de professor.

Slimme netwerken

Een laatste voorbeeld van broodnodig onderzoek: tijdens Steve Jobs' recente voorstelling van de nieuwe iPhone 4 ging een demo live de mist in omdat de meer dan 500 gelijktijdige WiFi-connecties in de zaal te veel van het goede waren. "In de projecten CREW en CONSERN werken we aan een systeem opdat dat niet meer zou kunnen gebeuren: *cognitive networking*. Die draadloze netwerken zullen optimaal gebruik maken van het beschikbare spectrum, door alle toestellen die zich in mekaars buurt bevinden automatisch te laten samenwerken om tot een optimale oplossing te komen. In het CREW-project zal een unieke testomgeving opgebouwd worden in Europa. Het IBBT Wireless Lab in Gent speelt daarbij een bijzondere rol. We werken daarvoor overigens zeer nauw samen met IMEC in Leuven, dat de hardware levert." Met vereende krachten timmeren aan de informatiesnelweg, heet dat dan.

Van 13 tot 17 december 2010 vindt in Gent een event plaats rond Future Internet Research. Info op www.fi-week.eu.

Kort

■ DOCTORAATSSTUDENTEN ZAMELEN 10.000 EURO IN VOOR TO WALK AGAIN

Begin mei organiseerde de UGent een *innovation boot camp* voor doctoraatsstudenten. Professor Frederik Anseel (vakgroep Personeelsbeleid-, Arbeids- en Organisationspsychologie) was de organisator van de unieke week. Na de theorielessen was het tijd voor een praktijkoefening in innovatief denken. Vijf teams van elk vijf studenten moesten in één week tijd zo veel mogelijk geld inzamelen voor de vzw To Walk Again. De organisatie is het geesteskind van triatleet Marc Herremans en organiseert (sportieve) ontmoetingen voor mensen met een fysieke beperking. De studenten zetten hun beste beentje voor en kwamen met heel wat creatieve ideeën op de proppen. Een van de teams bood bijvoorbeeld elf bekende Vlamingen te koop aan op eBay. De actie was een groot succes en leverde ongeveer 10.000 euro op.

Prof. Frederik Anseel

Tel. 09 264 64 58 | Frederik.Anseel@UGent.be

■ HAPPY UGENT HOUR WAS OPNIEUW VOLTREFFER

Op 29 juni vond de vierde editie plaats van het Happy UGent Hour. De UGent nodigde al haar medewerkers uit om het begin van de zomervakantie te vieren met een hapje en een drankje. Het was duidelijk dat de UGent'ers wel zin hadden in een feestje want de opkomst was massaal. Maar liefst 1.500 medewerkers kwamen in de foyer van het Ufo genieten van een lekker glaasje wijn en overheerlijke oesters. Daarnaast was het evenement ook de ideale gelegenheid om te verbroederen met collega's uit andere faculteiten en directies.

■ JIŘÍ FRIML WINT PRESTIGIEUZE KÖRBERPRIJS

UGent-VIB-wetenschapper Jiří Friml is dit jaar de winnaar geworden van de Europese Wetenschapsprijs, uitgereikt door de Körber-stichting. De Duitse Körber-stichting reikt de prijs jaarlijks uit aan uitmuntende wetenschappers die met hun vernieuwend onderzoek de wetenschap stimuleren. Het is al de tweede keer dat een Gentse biotech-onderzoeker de Körber-prijs in ontvangst mag nemen. Dirk Inzé, de wetenschappelijk directeur van departement waar Friml zijn onderzoek doet, kreeg de prijs in 1994. Jiří Friml krijgt de prijs voor zijn onderzoek naar de ontwikkeling en het aanpassingsvermogen van planten. Die kunnen, in tegenstelling tot dieren, niet weglopen bij hitte, droogte of gevaar. Planten pakken die problemen op een totaal andere manier aan: bijvoorbeeld door nieuwe wortels aan te maken, hun metabolisme tijdelijk stil te leggen of door gifstoffen te produceren. <http://www.koerber-stiftung.de/>

Is de toekomst van de euro in gevaar?

Een monetaire eurozone functioneert niet zonder een politieke unie

Even terug in de tijd: op 1 januari 2002 werd in 12 landen van de Europese Unie gelijktijdig de nationale munt vervangen door de euro. De grootste monetaire omwisselingsoperatie ooit werd op algemeen gejuich onthaald en had voor particulieren en bedrijven ongekende voordelen. Maar toen al waarschuwden kritische economen dat het werk niet af was. Professor Rudi Vander Venet schetst het beeld van een huis zonder stevige funderingen.

Auteur: Bavo Van Landeghem | Foto: Nic Vermeulen

Het principe is eenvoudig: één munt onder de koepel van de Europese Centrale Bank met dezelfde rentevoet voor alle banken van de eurozone. Zo konden banken vlot liquiditeiten verkrijgen en vielen de transactiekosten tussen landen weg. “De euforie van een monetaire eurozone is terecht, alleen hebben we toen nagelaten om het huiswerk volledig af te maken. Zo is de rente van de ECB dezelfde voor alle landen van de eurozone. Maar om die monetaire unie goed te laten werken, moet je een aantal mechanismen inbouwen om economische onevenwichten tussen landen op te vangen. Niet elk land heeft immers dezelfde conjunctuur. Zo schoot in 2003 de economie van Ierland en Spanje de hoogte in, terwijl Duitsland en Frankrijk toen een begrotingstekort kenden van meer dan 3% van het bruto binnenlands product. De ECB kan de rentevoeten

niet wijzigen voor de verschillende landen. Maar eigenlijk had Ierland toen een hogere rentevoet moeten kunnen hanteren om de economie wat af te remmen. Of had het zelf de stijging van de vastgoedprijzen moeten afremmen, bijvoorbeeld via belastingen. Vandaag dragen ze daar nu de gevolgen van.”

Het Amerikaanse monetaire beleid vertoont nogal wat gelijkenissen met de eurozone: één land onderverdeeld in 50 staten waarbij de dollar de centrale munteenheid is en de *Federal Reserve* de overkoepelende bank. “Amerika heeft echter wel die mechanismen om asymmetrieën op te vangen, zoals bijvoorbeeld fiscale transferten. Het federale niveau heft daar het grootste deel van de belastingen. Als bepaalde staten in moeilijkheden komen, zijn er automatische transferten van het federale niveau naar die staten. Ook arbeids-

mobiliteit kan die onevenwichten opvangen. Voor de Amerikaanse burger is het een evidente zaak om te verhuizen van staat naar staat om er werk te zoeken. In Europa is die cultuur van arbeidsmobiliteit veel minder aanwezig. Even terzijde, in het hoger onderwijs is de hernieuwde BaMa-structuur met Erasmusuitwisselingen een goede zaak om jonge mensen Europees te laten denken en werken.”

Er was eigenlijk nood aan een solidariteitssysteem tussen de landen uit de eurozone?

“Inderdaad, en die solidariteit was van bij de start van de euro niet aanwezig. Hier is elk land afzonderlijk verantwoordelijk voor zijn financieel beleid. Officieel stelt het *Pact voor Stabiliteit en Groei* grenzen op aan nationale begrotingen. Op papier is dat eigenlijk een dode letter gebleven omdat de eerste overtredders in 2003, Frankrijk en Duitsland, nooit op de vingers zijn getikt. De euro is toen niet in gevaar gekomen omdat die landen een laag kredietrisico voor beleggers hebben. Met Griekenland, Spanje en Portugal is de situatie enigszins anders. Maar vergis u niet, solidariteit komt niet uit de buik. Solidariteit moet geargumenteed worden en dat doe je door bepaalde instanties op te richten die duidelijk maken welke solidariteit kan spelen onder welke voorwaarden.”

“Europese landen moeten akkoord gaan om elkaar te controleren, op basis van vooraf afgesproken bindende mechanismen.”

Hoe had Europa die onevenwichten tussen landen kunnen opvangen?

“De juiste oplossing was dat er ook een fiscale unie moest komen. Kan EMU zonder EPU? Kan de Economische Monetaire Unie zonder een Politieke Unie? Het antwoord is neen. EMU kan niet zonder EPU. Je hebt immers voldoende coördinatie nodig om die asymmetrieën tussen landen weg te werken. Een oplossing zou een transfertsysteem zijn: een taxatie op Europees niveau waarbij die fondsen gebruikt worden om te herverdelen. Dat is er nooit geweest. Trouwens, Europa heeft vandaag gewoon de middelen niet om die asymmetrieën op te lossen. Het Europese budget is daarvoor veel te laag: 1% van het gezamenlijk BBP. We moeten naar een systeem van één economische regering. Landen moeten een groter stuk van hun soevereiniteit inzake begrotingsbeleid afstaan aan het Europees niveau. Ideaal zou zijn dat de Europese commissie taxatiebevoegdheid krijgt en bijvoorbeeld euro-obligaties uitschrijft. Duitsland eist nu dat nationale begrotingen worden voorgelegd voordat ze in het eigen parlement komen. Als je in een monetaire unie zit, dan is dat eigenlijk de logica. Lees er trouwens het Witboek van Jacques Delors op na, begin de jaren negentig had hij het reeds over trans-Europese netwerken, zowel fysieke als virtuele, die zouden gefinancierd moeten worden vanuit Europa, dus via Europese obligaties. Helaas hebben we toen gekozen voor de uitbreiding, terwijl we het beter eerst wat grondiger hadden aangepakt.”

“Als Griekenland uit de Unie stapt, dan is het land failliet.”

Griekenland gaat momenteel door een crisis. Hadden die maatregelen het land in de pas kunnen houden?

“Een betere economische coördinatie had veel kunnen oplossen. Zo konden we er bijvoorbeeld over waken dat alle Europese economieën qua loonvorming, werkgelegenheid of productiviteit in dezelfde richting gingen. Dat zat allemaal verpakt in de Lissabonstrategie. Alleen heeft de open methode van coördinatie nooit gewerkt. Er waren bovendien geen sancties noch mechanismen om Griekenland of andere landen in de pas te houden. Was de economische coördinatie afdwingbaar geweest, dan zaten we nu niet in de problemen. Daarmee bedoel ik een Europese regering die meer macht moet hebben. Landen moeten akkoord gaan om elkaar te controleren, op basis van vooraf afgesproken bindende mechanismen. Aan de andere kant, Griekenland had nooit vanaf 2001 in de eurozone mogen zitten want ze hebben jaar na jaar foute begrotingscijfers voorgelegd. Het is uiteindelijk de wereldwijde financiële bankencrisis die de achilleshiel van de eurozone heeft blootgelegd.”

En nu?

“Via een omweg steken we nu een aantal mechanismen in gang om die asymmetrieën tussen lidstaten alsnog op te vangen, zoals het noodplan van 750 miljard euro. Griekenland kan lenen van de andere lidstaten aan rentevoeten die een stuk lager zijn dan de markt. Zo leent België tegen ongeveer 3% en schrijft obligaties uit tegen een

rentevoet van 5% aan Griekenland. Dat betekent dat België een goede zaak doet en bank speelt voor Griekenland. Dat is niet winnen op de kap van een land in moeilijkheden, wel integendeel. Het gedrag van Griekenland was ontoelaatbaar en verdient een sanctie. Op termijn vrees ik evenwel dat Griekenland door een situatie van ordentelijke schuldherschikking zal moeten gaan, omdat zij het nooit alleen kunnen oplossen. Op het vlak van financiële stabiliteit komt er gelukkig een en ander in beweging zoals een *Financial Stability Board* die wereldwijd alles nauwlettend in de gaten zal houden en in nauw contact zal staan met de *European Systemic Risk Board*, bestaande uit de ECB en de nationale banktoezichthouders.”

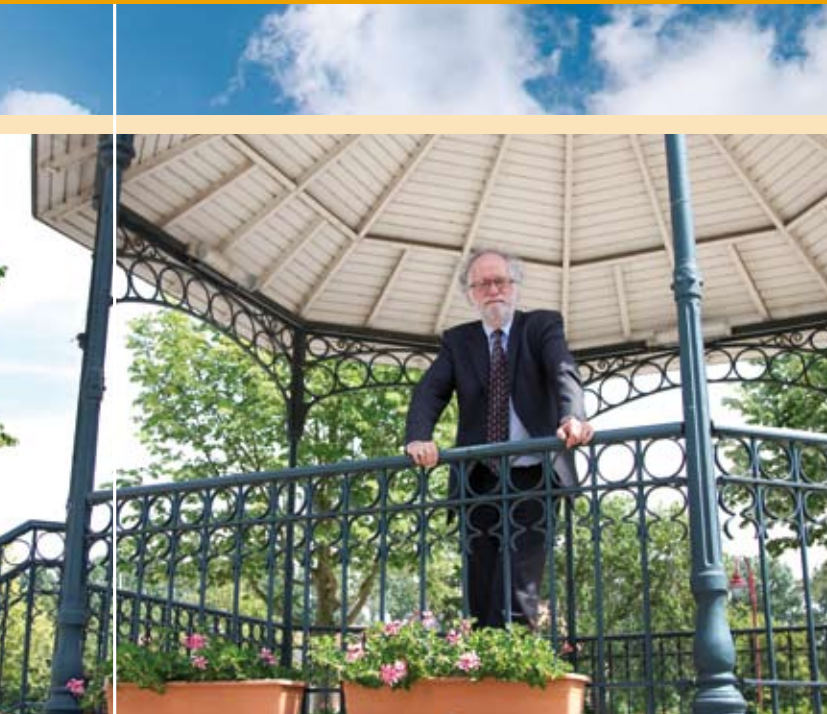
Is de toekomst van de euro in gevaar?

“Absoluut niet. De euro zal altijd de munt van de eurozone blijven. Hier en daar leek het alsof bepaalde landen een terugkeer naar de nationale munteenheid overwogen, maar zover zal het nooit komen. Het is juridisch zelfs onmogelijk. Als je voldoet aan de Maastrichtnormen dan moet je in de muntunie. Enkel Denemarken en Engeland hebben een zogenaamde *opt-out clause* gekregen. Stel dat Griekenland uit de eurozone stapt, dan zullen ze hun drachme devalueren om hun export te bevorderen. Maar aangezien hun schulden in euro blijven, wordt de schuldenlast nog veel zwaarder dan vandaag. Bovendien ontstaat dan weer een wisselrisico voor buitenlandse beleggers, waardoor de rente die de Griekse overheid zal moeten bieden op zijn obligaties een stuk hoger zou zijn dan de al hoge rente die ze nu moeten betalen. Dus als Griekenland uit de Unie stapt, dan is het land failliet.”

UGent'ers onder de zon

Wat is uw favoriete zomerplekje? Dat vroeg de redactie van 'Universiteit Gent' aan tien UGent'ers. Hieronder leest u waar zij de komende weken hun batterijen zullen opladen ...

Foto's: Nic Vermeulen, Hilde Christiaens

Paul Van Cauwenberge

rector

Voor ik in De Pinte ging wonen, woonde ik enkele jaren in Zwijnaarde. Ik was er zo goed als onmiddellijk verknocht aan het dorpsplein met zijn mooie kiosk. Het plein biedt ruimte en op de terrasjes vind je een mix van gezonde fietsers, zoals mijn vrouw en ik, en lokale Zwijnaardenaren. Vooraleer we de laatste kilometers naar De Pinte afleggen, is het zalig om er een Ricard te drinken en te kijken en te luisteren naar wat leeft in de Gentse randgemeente. In de zomer van 2005, na onze verkiezing tot vicerector en rector, hebben Luc Moens en ik er bovendien de eerste plannen uitgestippeld voor de taak die ons te wachten stond. Neen, niet met de hulp van een Ricard, maar wel met vele Cola lights en tomatensapjes.

Kristiaan Versluys

directeur Onderwijsaangelegenheden en professor Engelse en Amerikaanse literatuur

De fietsroute langs de Lieve voert je, eens je over Mariakerkebrug rijdt en de drukke verkeersas Gent-Eeklo verlaat, naar een idyllisch landschap en een oase van rust. Tijdens het traject van 32 kilometer kan je je longen volpompen met frisse lucht en alle muizenissen uit je hoofd fietsen. Voor een stadmens als mezelf is die fietstocht een van de weinige manieren waarop ik de werking van de seizoenen in de natuur kan ervaren. De zomer doet me er bijvoorbeeld denken aan de romans van Felix Timmermans: de broeierige lucht, de onweerszwangere wolken, het rijpe loof. Een gevoel van volheid dat enkel met een ouderwetse, overladen woordenschat te omschrijven valt.

Marysa Demoor

hoofd cel Diversiteit en Gender

Voor ik in Gent kwam wonen, spendeerde ik de zomermaanden hoofdzakelijk achter mijn bureau. De enige uitzonderingen waren wellicht de lunchpauzes die ik met mijn zoon doorbracht toen die hier nog studeerde. Meestal trokken we naar de Kouter om er een broodje te eten op een bankje. Of we installeerden ons op een van de vele terrasjes. Onlangs nog at ik er een bijzonder lekker dame blanche, al hou ik maar voor mezelf op welk terrasje dat was. Het leuke aan de Kouter is bovendien dat er altijd wel wat te doen valt op het plein met zijn kiosk en statige huizen. En zelfs als dat niet zo is, kan je nog altijd de bloemen bewonderen en kopen.

Chantal Dugardin hortulanus Plantentuin

Mijn vader nam ons als kind op zondag dikwijls mee naar Gent en de Plantentuin was een van mijn favoriete bestemmingen. Door mijn kinderogen leek het me er paradijselijk en ik wist toen al dat dit de plek was waar ik graag zou willen werken. Ik geniet elke dag van het binnenkomen in de tuin en de rust die uitgaat van het verdampende vijveroppervlak. Elk seizoen heeft zijn charme maar tijdens de zomermaanden vormt de Plantentuin een echte oase in de stad. Bij zonnig maar fris weer onthult de mediterrane tuin zijn troeven. Dat hoekje warmt als eerste op en de kruidige geur kan je zo laten wegdromen. Het arboretum is dan weer heerlijk bij warmer weer. Genieten van de nazomerzon doe ik op een bank aan de rand van de kleine vijver. De koekjesboom doet dan zijn naam alle eer aan en omringt je met zijn zoete geur.

Veerle Van Conkelberge

planning officer Universiteitsbibliotheek

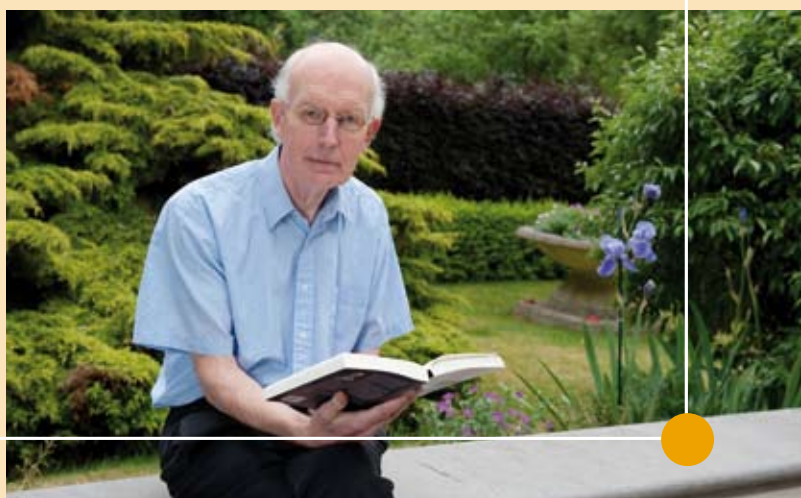
29

Tijdens mijn tienerjaren was de Kapellenberg in Sint-Amandsberg de plek bij uitstek voor afspraakjes. Logisch, want hij lag tussen de meisjes- en de jongensschool. Vooral in de zonnige maanden was het er aangenaam zitten. Op mijn zestiende sprak ik daar altijd af met mijn vriendje. Hij vond het blijkbaar niet alleen de ideale plaats om af te spreken, maar helaas ook om het uit te maken. Zes jaar lang lieten we elkaar links liggen tot we elkaar terug ontmoetten en ondertussen zijn we tien jaar getrouwd. De Kapellenberg heeft nog steeds een speciale betekenis voor mij, omdat hij me herinnert aan al de fijne momenten die ik er met vrienden beleefde. Al herinnert hij me ook een beetje aan het einde van mijn tienertijd.

Aart de Kruif professor aan de faculteit Diergeneeskunde en 'Wijste Prof 2010'

Van alle plekjes in Gent zit ik het liefst in mijn eigen tuin. Dat komt wellicht omdat die me herinnert aan mijn jeugd als boerenzoon en ook dicht bij mijn beroep als dierenarts staat. Het hele jaar door, en zeker in de zomer, heeft mijn tuin veel te bieden. Er valt namelijk altijd iets te zien en te beleven: een plant die plots uit de grond schiet, een schitterende bloem, een vogelnest, een bosuil, ruziënde eksters, een egel en nog zoveel meer. Je kunt er mediteren en tegelijk houdt het je met je benen op de grond. Ik ben een echte natuurmens, maar op de harde manier. De natuur, dat is eten of gegeten worden!

Griet Verhaert

onderzoeksassistente faculteit Economie en bedrijfskunde

Doordat het vlakbij onze faculteit ligt, is de tuin van de Sint-Pietersabdij de ideale locatie om tijdens de middagpauze even van de zon te kunnen genieten. Tijdens het project Master of Marketing Analysis maakten we daar dan ook dankbaar gebruik van. In de tuin kan je gezellig bijkletsen of even wegdromen in het gras. De ruïnes en de wijnranken op de achtergrond, geven de tuin bovendien een apart karakter. Een ander pluspunt is dat het er meestal vrij rustig is. Het is een verdoken plekje in de stad dat niet iedereen weet zijn en daardoor zelfs op de meest zonnige dagen niet platgelopen wordt.

Piet Taelman

decaan van de faculteit Rechtsgeleerdheid

Mijn toenmalig lief en huidige vrouw zat op kot in het Zilverhof en de buurt was toen nog door en door Gents. We hebben talrijke avonden doorgebracht op een van de kaaien of op een bankje op het – nog steeds grotendeels autovrije – plein. Het is een oase van rust op een boogscheut van het stadscentrum dat dankzij de weelderige treurwilgen baadt in het groen. Je bent er omgeven door statige en toch sobere herenhuizen en een oud klooster. Daarnaast heb je er een prachtig zicht op het Gravensteen en op de fiere toren van het Belfort. Bovendien ligt het net buiten het toeristische circuit, want er valt geen horecazaak te bespeuren.

Dirk Van Haelter

secretaris van de Raad van Bestuur

De site van de Blaarmeersen en de Watersportbaan biedt me in de zomer alles wat ik nodig heb. Het is de plek bij uitstek voor sport en recreatie in Gent. Ik beleefde er dan ook mijn meest intense sportmomenten. Ik nam deel aan triatlons, zwemlopen, de Blaarmeersenloop, ... Maar ik geniet er ook van recreatief minigolfen, mountainbiken en wandelen. Bovendien heb je er niet alleen de sportinfrastructuur van onder andere de Stad, de Provincie, verschillende sportclubs en de UGent. Zowel langs de Watersportbaan als op het domein van de Blaarmeersen kan je na het sporten ook heerlijk verpozen op een terrasje met een hapje en drankje.

Veerle Mattheus

kabinetsmedewerkster vicerector

Zodra de zon schijnt, trek ik naar buiten. Ik spreek met vrienden af aan de Muide of de Watersportbaan voor een spelletjes petanque of om met de frisbee te gooien. Op een snikhete dag zorgen de bomen aan de afgelegen petanquebaan aan de Muide voor de nodige afkoeling. En net zoals bij de echte Fransen hoort daar een glaasje Ricard bij. Doordat er zo weinig passage is, werd dat echt 'ons' plekje en vorige zomer organiseerden we er voor mijn vriend's verjaardag een nachtelijk petanquetornooi. Vergezeld van hapjes, drank en zelfs een chocoladetaart speelden we onze geamuseerde spelletjes. Enkele 'locals' kwamen zelfs supporteren!

Op zomerse ontdekking

Nu de meeste studenten en professoren hun boeken hebben gesloten, komen in de Gentse binnenstad dagjesmensen en feestvierders volop aan hun trekken. We kozen er een vijftal activiteiten uit, die zeker het ontdekken waard zijn.

Auteur: Nicky Mertens

■ CAMOUFLAGE OP ZIJN BEST

Tijdens de Gentse Feesten kan je in het Museum voor Dierkunde terecht voor de tijdelijke tentoonstelling *N.E.P., de valse dierenwereld*. Je komt er te weten waarom dieren zo'n meesters zijn in camouflage. Ben je meer geïnteresseerd in planten of de mens en hun misleidende trekjes? Ook dan zal de tentoonstelling je zeker kunnen boeien. Er zijn iedere dag rondleidingen van 9 tot 10.30 uur. Op hetzelfde moment zijn er ook dagelijks activiteiten voor kinderen van 6 tot 10 jaar. Zij kunnen hun eigen dieren knutselen, tekenen of schilderen. Inspiratie kunnen ze opdoen in de rijke collectie van het museum.

Praktisch

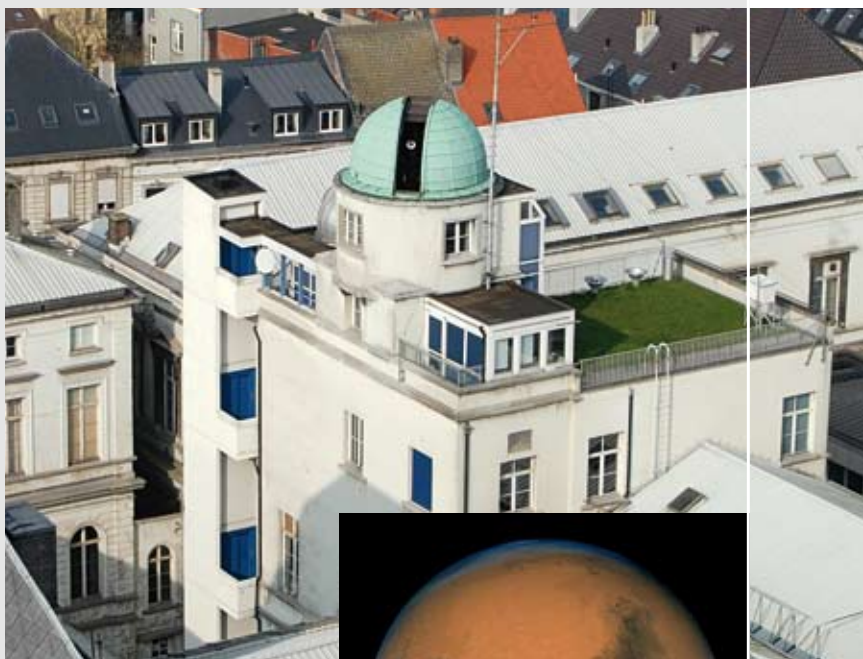
- ▶ Museum voor Dierkunde, faculteit Wetenschappen, K.L. Ledeganckstraat 35, Gent.
- ▶ N.E.P. is vrij toegankelijk tijdens de Gentse Feesten van 9 tot 12 uur of te bezoeken op afspraak.
- ▶ Reserveren is verplicht voor de kinderactiviteit en aangewezen voor de rondleiding.
- ▶ Meer info en reservatie: 09 264 53 28, www.museumvoordierkunde.UGent.be

■ DE TOPPERS VAN HET ZONNESTELSEL

De planeet Mars is een van de meest fascinerende van ons zonnestelsel. De laatste jaren is er heel wat onderzoek naar verricht. Denk maar aan de Marswagentjes die rondrijden op de rode planeet. Volkssterrenwacht Armand Pien zet daarom tijdens de zomer die planeet in de kijker. Bezoek Mars aan de hand van prachtige 3D-beelden en -simulaties. Of bewonder Phobos en Deimos, de manen van Mars, in de 3D-documentaire *1000 meteoren en kometen*. Een maand later organiseert de Volkssterrenwacht tijdens *Midzomersterrenachten* bovendien heel activiteiten rond meteoren.

Praktisch

- ▶ UGent Volkssterrenwacht Armand Pien, Rozier 44 (ingang via de Gezusters Lovelingstraat), Gent.
- ▶ Geleide bezoeken aan de tentoonstelling 'Mars, de rode planeet' op 19 en 23 juli van 20 tot 21 uur.
- ▶ De voorstelling '1000 meteoren en kometen' vindt plaats van 21.15 tot 22 uur.
- ▶ De Midzomersterrenachten kan u bezoeken op 9 en 11 augustus van 20 tot 23 uur.
- ▶ Meer info: www.armandpien.be

© Marnix Wylocke

© NASA

© Benn Deceuninck

■ JE VLEUGELS UITSLAAN IN DE KUNSTBIB

Ook de Kunstbib is tot 19 september zeker een bezoekje waard. Beatrijs Lauwaert stelt er haar *Il corpo dello spazio*, installatie/mixed media tentoon. Geïnspireerd door de architectuur van Henry Van de Velde ontwierp zij een installatie met als thema vogel. Want niet alleen verbaast ze zich telkens over hoeveel hoger het pand zich in de lucht lijkt te bevinden dan de realiteit. Ook boeken hebben voor haar datzelfde effect. Zij geven onze gedachten namelijk vleugelslag en draagwijdte.

Praktisch

- ▶ Bibliotheek Kunstwetenschappen, Sint-Hubertusstraat 2, Gent.
- ▶ Alle dagen open van 9 tot 12 uur en van 13 tot 17 uur, op woensdag enkel van 9 tot 11.30 uur. Gesloten van 23 t.e.m. 27 augustus.
- ▶ Info: www.kunstbib.UGent.be

■ ONTDEK DE PLANTENTUIN IN HET GENTS

Tijdens de Gentse Feesten kan je de Plantentuin elke dag verkennen met een geleide themawandeling. Daarbij zijn de algemene rondleidingen in het Gents op 18 en 22 juli de absolute toppers. Tijdens de wandeling komen onder andere de kampioenen onder de planten, de Bijbelse planten en de vezelplanten, aan bod. Wil je graag de reuzenwaterlelies in volle bloei zien en genieten van haar witte geurende bloemen? Dan kom je best naar de nocturnes op zaterdag 24 en zondag 25 juli.

Praktisch

- ▶ Plantentuin Universiteit Gent, K.L. Ledeganckstraat 35, Gent.
- ▶ Themawandelingen tijdens de Gentse Feesten dagelijks van 14.30 tot 16 uur.
- ▶ Nocturnes op 24 en 25 juli vanaf 20.30 uur met gratis rondleiding om 21.30 uur.
- ▶ www.plantentuin.UGent.be

■ VREEMDE CULTUREN IN HET PAND

Tijdens de Gentse Feesten kan je in Het Pand genieten van de Etnografische Verzamelingen van de UGent. Er zijn drie tentoonstellingen die zeker de moeite waard zijn: *Vlijmscherp* over Congolese wapens, *Uit de schaduw* met als thema Aziatische volkse poppenprenten en *(On)belangrijke dingen* van Camiel Van Breedam, een confrontatie van beeldende en etnische kunst. Ook voor kinderen staat er heel wat op het programma. Zij kunnen dagelijks deelnemen aan drie educatieve workshops waarbij de tentoonstellingen centraal staan.

Praktisch

- ▶ Het Pand, Onderbergen 1, Gent.
- ▶ Van 17 t.e.m. 25 juli geopend van 11 tot 17 uur en op 20 juli tot 21 uur.
- ▶ Rondleidingen iedere dag om 11 uur, 14 uur en 15.30 uur.
- ▶ De kinderworkshops vinden dagelijks plaats om 11 uur, 14 uur en 16 uur.
- ▶ Info en inschrijven: tel 09 264 39 43, admin.etnische@gmail.com, www.flwi.UGent.be/etnischekunst

Colofon

REDACTIE

Verantwoordelijke uitgever Paul Van Cauwenberge, rector UGent | **Coördinator** Isabel Paeme
Hoofdredacteur Dirk Raaschaert | **Medewerkers-redacteers** Katrien Depoorter, Koen Lauwereyns, Hilde Pauwels, Stéphanie Poelman, Sven Rammeloo, Michiel Rombaut, Bavo Van Landeghem, Johan Van Praet, Leen van Remortel (UGent)

Fotografie Toon Coussement, Hilde Christiaens, Nic Vermeulen, Caroline Vincart, Shutterstock

Vormgeving Hanneke De Wachter

Redactieadres Afdeling Communicatie UGent, Onderbergen 1, 9000 Gent, communicatie@UGent.be

ADVERTENTIES

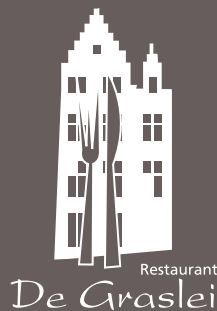
Verantwoordelijke publiciteitsregie Sophie El Ayadi, Tel. 09 268 28 15, fax 09 268 28 17, pub@magelaan.be

REALISATIE

Magelaan
COMMUNICATIE DIE OVERAL RAAKT

MAGELAAN cvba, Blekersdijk 14, 9000 Gent
 Tel. 09 224 40 65, fax 09 224 19 18
info@magelaan.be • www.magelaan.be

Restaurant
De Graslei
VERNIEUWD & TERUG OPEN

©2010: layout - www.contactpunt.be

Restaurant De Graslei gelegen op het mooiste plekje van Gent. Achter gevel n°7 kan u een sfeervol en gastvrij eethuis ontdekken. U wordt er met een glimlach ontvangen en bediend alsof u een vriend van het huis bent. Culinair hebt u de keuze uit de beste Belgische salades, vis- en vleesgerechten.

Alle dagen open van 11u tot ...

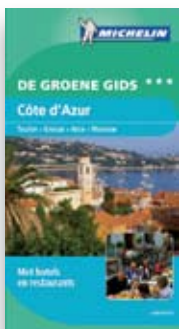
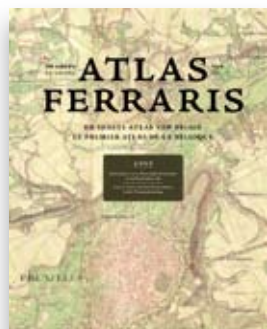
Voor informatie over groepsmenu's of andere: info@restaurantdegraslei.be

Graslei 7 - 9000 Gent - Tel. 09 225 51 47 - www.restaurantdegraslei.be

**LANNOO
SHOP**

Al onze boeken, makkelijk en veilig besteld, snel geleverd!

Wist je dat medewerkers, studenten en alumni van UGent **15% korting** ontvangen op alle boeken in de Lannoo webshop?

Surf naar: www.UGent.be/lannoo.
Je vindt er de 'magische knop' waarmee je jouw korting* kunt verzilveren!

*korting enkel geldig via deze link

INSCHRIJVING NIEUWE 2010 2011 STUDENTEN

1 juli » 16 juli
9 augustus » 24 september
Sint-Pietersnieuwstraat 33
Universiteitsforum (Ufo)

maandag tot en met vrijdag
doorlopend van 10 u. tot 16 u.

Inschrijvingsmodaliteiten zie
www.UGent.be

Opleidingen, inschrijvingsmodaliteiten
Adviescentrum voor Studenten
Sint-Pietersnieuwstraat 33 - 9000 Gent
T 09 331 00 31

Studiefinanciering
Sociale dienst
Sint-Pietersnieuwstraat 47 - 9000 Gent
T 09 264 70 72 - 09 264 70 78

Huisvesting
Afdeling Huisvesting
Stalhof 6 - 9000 Gent
T 09 264 71 00